

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
Кафедра української і слов'янської філології та
журналістики**

**НЕОЛОГІЗАЦІЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ СФЕРИ В
УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ: СТРУКТУРА,
СЕМАНТИКА, ФУНКЦІЇ**

Кваліфікаційна робота (кваліфікаційний проєкт)

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконала: студентка II курсу 201-М групи
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.01 Українська мова і
література
Лугова Ганна Василівна

Керівник: доктор філологічних наук,
професор Олексенко В. П.

Рецензент: доктор філологічних наук,
професор, в. о. завідувачки кафедри
журналістики та мовної комунікації
Національного університету біоресурсів
та природокористування України
Навальна Марина Іванівна

Івано-Франківськ, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	9
1.1. Поняття неологізму та його сутність	9
1.2. Причини і способи утворення неологізмів	14
1.3. Типологічні властивості неологізмів, принципи класифікації.....	23
Висновки до першого розділу	28
РОЗДІЛ 2. КОНТЕКСТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ НЕОЛОГІЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ	28
2.1. Структурно-семантична характеристика суспільно-політичних неологізмів	28
2.2. Функційні особливості неологізмів.....	36
2.3. Неологізми суспільно-політичної сфери з позитивною і негативною конотацією	41
Висновки до другого розділу	49
ВИСНОВКИ	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ .. <small>Ошибка! Закладка не определена.</small>	
ДОДАТКИ	
ДОДАТОК А.....	59
ДОДАТОК Б.....	76

ВСТУП

Мова постійно зазнає внутрішніх структурних змін. На це впливає не лише діяльність людей, а й соціальні чинники, історичні події, що відбуваються в умовах сьогодення.

Головною сферою життя суспільства є політика, яка й охоплює всі види суспільної діяльності. Таким чином не лише політична, а й економічна, правова, медична лексика застосовується в політичному дискурсі. Найбільш уживаною серед політиків є суспільно-політична лексика, що відображає всі сфери суспільної та політичної діяльності людей. Саме період соціально-політичних змін стає основою прискорення мовної динаміки. Тому соціальні чинники відразу знаходять своє відображення в суспільно-політичній лексиці.

Найчастіше саме політичні діячі є авторами суспільно-політичних неологізмів. Вони не лише сприяють з'яві новотворів, але й поширюють їх, адже політики постійно знаходяться в центрі уваги засобів масової інформації. Вони не лише вкладають туди емоційний зміст, а й завуальовують незручні поняття. Неолексеми підвищують авторитет політичного діяча в соціумі. Тому неологізми суспільно-політичної сфери мають право на подальше функціонування в мовленні.

Новотвори є об'єктом лінгвістичних праць Н. Адах, З. Валюх, Г. Вокальчук, К. Городенської, С. Караванського, Є. Карпіловської, Л. Кислюк, Н. Клименко, С. Климович, Ж. Колоїз, М. Навальної, А. Нелюби, В. Олексенка, О. Попкової, О. Семенюка, О. Стишова, Л. Струганець, З. Фоміної та ін.

Поняття «суспільно-політична лексика» в полі зору не лише українських (А. Бурячок, В. Жайворонок, І. Кочан, О. Мороз, І. Холявко), а й зарубіжних (Т. Крючкова, І. Протченко, Н. Юзефович) учених. Покликаючись на них, у роботі розглянуто структуру суспільно-політичної

лексики, семантику та функції і визначено, які саме новотвори політологічного характеру відмічені в українському медійному дискурсі.

Актуальність дослідження зумовлена постійною появою неолексем у суспільному житті. Неологізація відбувається безперервно, а в суспільно-політичній сфері в умовах сьогодення – особливо посилено. Аналіз неолексем суспільно-політичної сфери вкрай необхідний, адже вона відображає всі сфери політичного та суспільного життя в масмедіа. Оскільки реципієнти користуються засобами масової інформації - для них важливе розуміння новотворів на рівні структури, функцій і, особливо, семантики.

Мета роботи: проаналізувати неологізми суспільно-політичної сфери, які використовуються в українському медійному дискурсі.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі **завдання:**

1. Дослідити структуру неолексем суспільно-політичної сфери на основі засобів масової інформації.
2. З'ясувати семантичні особливості неолексем суспільно-політичної царини.
3. Визначити функційні особливості неологізмів.

Об'єкт дослідження – засоби масової інформації (телебачення, інтернет новини, відеоневини політичного характеру).

Предмет дослідження – структура, семантика, функції неолексем суспільно-політичної сфери.

Методи дослідження. Мета і завдання нашої роботи потребують застосування загальнонаукових методів та методів дослідження лінгвістики тексту зокрема:

- *метод лінгвістичного спостереження* використаний для виявлення та систематизування аналізованих мовних одиниць;
- *прийом логіко-психологічної інтерпретації* залучений, щоб виділити засоби психологічного впливу неологізмів суспільно-політичної сфери;
- *дистрибутивний аналіз* виступив як інструмент членування неолексем на частини з метою їх докладного дослідження;

– *методи індукції та дедукції* дали змогу зробити об'єктивні висновки на основі досліджуваного матеріалу.

Джерельною базою дослідження слугували Інтернет-джерела, сайти новин, відеоматеріали, праці дослідників мови засобів масової комунікації.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній зроблено спробу проаналізувати неологізми суспільно-політичної сфери на сучасному етапі в умовах російського вторгнення в Україну.

Теоретичну цінність дослідження вбачаємо у можливості його використання в подальшій розробці проблеми.

Практична цінність роботи полягає в тому, що з її допомогою можна готуватися до практичних та семінарських занять, використовувати при написанні рефератів, курсових і кваліфікаційних робіт (проектів). Матеріали дослідження можна використати при вивченні лексикології та словотвору сучасної української літературної мови.

Апробація результатів. Основні положення і висновки дослідження повідомлялися на наукових конференціях:

Методи дослідження. Мета і завдання нашої роботи потребують застосування загальнонаукових методів та методів дослідження лінгвістики тексту зокрема:

– з метою систематизації аналізу лексичних одиниць ми послуговувалися *методом* лінгвістичних спостережень;

– *прийом логіко-психологічної інтерпретації* залучений, щоб виділити засоби психологічного впливу неологізмів суспільно-політичної сфери;

– *дистрибутивний аналіз* виступив як інструмент членування неолексем на частини з метою їх докладного дослідження;

– *методи індукції та дедукції* дали змогу зробити об'єктивні висновки на основі досліджуваного матеріалу.

Джерельною базою дослідження слугували Інтернет-джерела, сайти новин, відеоматеріали, праці дослідників мови засобів масової комунікації.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній зроблено спробу проаналізувати неологізми суспільно-політичної сфери на сучасному етапі в умовах російського вторгнення в Україну.

Теоретичну цінність дослідження вбачаємо у можливості його використання в подальшій розробці проблеми.

Практична цінність роботи полягає в тому, що з її допомогою можна готуватися до практичних та семінарських занять, використовувати при написанні рефератів, курсових і кваліфікаційних робіт (проектів). Матеріали дослідження можна використати при вивченні лексикології та словотвору сучасної української літературної мови.

Апробація результатів. Основні положення і висновки дослідження повідомлялися на наукових конференціях:

Міжнародній науково-практичній конференції *«Сучасні проблеми дослідження української мови й методика її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти»* (м. Полтава, 16 лютого 2023 р.), 85-й Міжнародній науковій конференції студентів (м. Харків, 10-14 квітня 2023 р.), Міжнародній науковій конференції *«Соціальні комунікації в умовах глобалізаційних процесів: стан, тенденції, перспективи»* (м. Тернопіль, 16-17 травня 2023р.), II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції *«Global Society in Formation of New Security System and World Order»* (м. Дніпро, 27-28 липня 2023 р.), I Міжнародній науково-практичній конференції *«ACHIEVEMENTS OF 21st CENTURY SCIENTIFIC COMMUNITY»* (м. Дніпро, 14-15 вересня 2023 р.), II Міжнародній науково-практичній конференції Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського до 105-ї річниці від заснування університету (м. Київ, 17-18 жовтня 2023 р.), I Міжнародній науково-практичній конференції студентів та молодих учених *«НАУКА В ЕПОХУ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗМІН: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»* (м. Дніпро, 27 жовтня 2023 р.), III Міжнародній науково-практичній конференції *«Лінгвістичні обрії XXI сторіччя»* (м. Івано-Франківськ, 28-29 листопада 2023 р.);

Всеукраїнській мультидисциплінарній науково-практичній конференції з міжнародною участю «Лінгвоекологія: мова медицини» (м. Львів, 22-23 лютого 2023 р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції для молодих учених і здобувачів освіти «Сучасний масмедійний простір: реалії та перспективи розвитку» (м. Тернопіль, 11 квітня 2023 р.), Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми лінгвістики та лінгводидактики» (м. Умань, 11-12 травня 2023 р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції з проблем вищої освіти «Теорія та практика аналізу художнього тексту: сучасні вектори досліджень» (м. Одеса, 11-12 травня 2023 р.), ІХ Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції «Лінгвістичні студії молодих учених» (м. Рівне, 23 травня 2023 р.), ІІ Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених та аспірантів «Лінгвістичні обрії ХХІ сторіччя» (1-2 червня 2023 р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції «МОВА І ПРАВО» (м. Дніпро, 17 жовтня 2023 р.), Народній науково-практичній конференції до 30-річчя Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» «Інноваційні дослідження та перспективи розвитку науки та техніки у ХХІ столітті» (м. Рівне, 19 жовтня 2023 р.), Всеукраїнській науковій конференції «Запорізькі філологічні читання» (м. Запоріжжя, 16-17 листопада 2023 р.).

Матеріали дослідження були предметом обговорення на засіданні кафедри української і слов'янської філології та журналістики Херсонського державного університету.

Публікації. Основні теоретичні положення кваліфікаційної роботи викладені в таких публікаціях:

1. «Сучасний масмедійний простір: реалії та перспективи розвитку». Збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції для молодих учених і здобувачів освіти (м. Тернопіль, 11

квітня 2023 року) / упоряд.: Н. Поплавська, О. Мединська, О. Пелешок. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2023. 190 с. URL:<http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/29080> ;

2. Global Society in Formation of New Security System and World Order: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Internet Conference, July 27-28, 2023. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, 474 p. URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/08/Conference-Proceedings-July-27-28-2023-1.pdf> ;
3. Achievements of 21st Century Scientific Community: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, September 14-15, 2023. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, 523 p. URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/09/Conference-Proceedings-September-14-15-2023.pdf> ;
4. Електронний збірник до II Міжнародної науково-практичної конференції Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського до 105-ї річниці від заснування університету (м. Київ, 17-18 жовтня 2023 р.) знаходиться у видавництві;
5. Електронний збірник до I Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих учених «НАУКА В ЕПОХУ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗМІН: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ» (м. Дніпро, 27 жовтня 2023 р.) знаходиться у видавництві;
6. Лугова Г. В. Причини набуття новою лексикою суспільно-політичної сфери позитивних та негативних конотацій. Магістерські студії. Альманах. Вип. 23. 2023. – Херсон – Івано-Франківськ. ХДУ, 2023 – 46-49 с. URL: <https://www.kspu.edu/NewScienceActivity/ScientificprofessionaleditionsofUkraine/masterstudious.aspx?lang=uk>

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

1.1. Поняття неологізму та його сутність

Мова є фундаментальним чинником розвитку суспільства. Усі сторони суспільного життя, процеси пізнавальної та творчої діяльності людини супроводжуються мовою. Тому мова – це набагато ширше поняття, аніж просто засіб спілкування, адже в ній можна прочитати історію народу, зрозуміти його менталітет та пізнати культурні надбання нації. Саме завдяки мові все, чого досягли попередні покоління, не втрачається даремно, а служить фундаментом для подальшого розвитку людства.

Основний словниковий склад будь-якої мови об'єднує слова, що регулярно вживаються у сфері людської діяльності, слова, що вже не є в активному вжитку, та нові слова, які нещодавно створені або запозичені з інших мов. Перетворення слів на архаїзми, історизми і поява неологізмів – це результат безперервного розвитку людства.

Виникнення в мові неологізмів, безсумнівно, свідчить про зміни в житті людей.

Нині у мовознавстві немає єдиного погляду на це поняття. Так, дослідники визначають неологізм як слово або словосполучення, утворене для позначення нового предмету або для вираження нового поняття. Деякі вчені трактують поняття «неологізм» ширше, враховуючи в цьому понятті авторські непостійні (оказіональні) утворення.

У загальноприйнятому розумінні лексему «неологізм» (від грец. νέος – «новий» і λόγος – «слово») тлумачать так: «слово, а також його окреме значення, вислів, які з'явилися в мові на даному етапі її розвитку (загальномовні неологізми) або були вжиті лише в певному акті мовлення,

тексті чи мові конкретного автора (стилістичні, або індивідуально-авторські, неологізми; пор. okazіоналізм)» [5, с. 171]

Енциклопедія «Українська мова» містить таке трактування поняття «неологізм»: «Незвичайне, переважно експресивно забарвлене слово, утворене на основі наявного в мові слова чи словосполучення, іноді з порушенням законів словотворення, або мовної норми, що існує лише в тому конкретному контексті, в якому воно виникло» [40, с. 432].

Вагомий внесок у потрактування поняття «неологізм» зробила Ж. Колоїз. Науковиця обстоює обширне його судження: «у широкому розумінні неологізмом можна вважати все те нове, що характеризує зміни і розвиток у мові» [17, с. 82].

Дослідниця вважає okazіоналізми прототипами кожного загальнономовного неологізму [19, с. 62], першим етапом функціонування в мові: все нове при народженні є випадковим, воно створюється не всіма користувачами мови одночасно, а окремою особистістю. Науковиця окреслює таку модель функціонування й адаптації неологізмів у мові (рис.1.1).

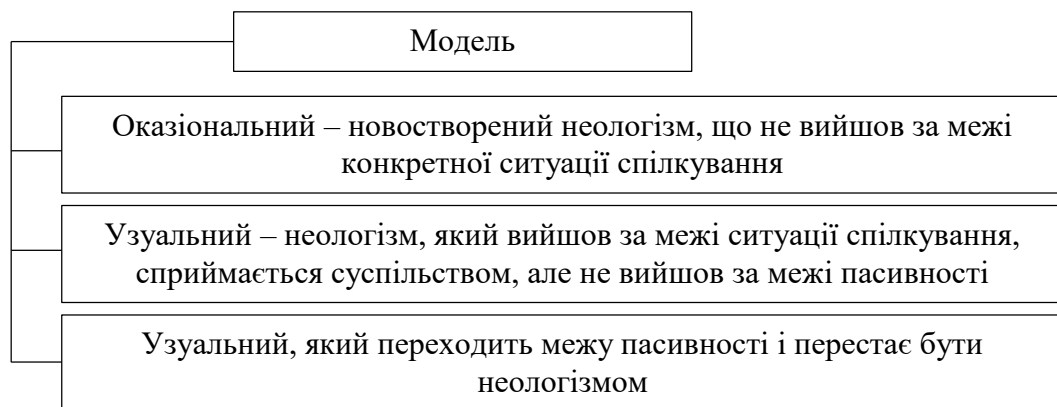

Рис.1.1. Модель функціонування та адаптації неологізмів у мові [17, с. 80]

Дещо розширює поняття неологізму Є. Кротевиц. На його думку, «неологізм – це слово, словосполучення чи вираз, що з'являється в мові у зв'язку з появою нових понять, у зв'язку з розвитком культури, техніки, з розвитком або зміною суспільних відносин» [23].

Натомість М. Жовтобрюх зазначає, що неологізми – це «нові слова, які з'являються в мові в усі періоди її розвитку» [11].

О. Косович стверджує, що «неологізми – це слова, які узувально існують у певний період у певній мові, підмові, мовній сфері тощо, і, які до того часу не існували. Таке визначення ґрунтується на розумінні неологізмів як соціально-історичної категорії з урахуванням багатосторонньої відносності поняття «нове»» [21, с. 72].

О. Селіванова кваліфікує термін «неологізм», як «слово чи сполуку, використані мовою в певний період на позначення нового або вже наявного поняття в новому значенні й усвідомлюється носіями мови» [31, с. 43].

На думку О. Стишова, «неологізм – це лексична одиниця, що виникла у суспільстві на позначення нових явищ та понять, зумовлених розвитком у житті» [36, с. 291].

Учені зазначають, що неологізмами виступають ще й словосполучення. Так, до прикладу, Ю. Лисенко неологізмами вважає «нові слова, словосполучення, фразеологізми, що з'являються у мові» [25].

Отже, якщо узагальнити підходи до трактування поняття «неологізм» різними дослідниками, то виділимо два основних підходи:

1. Неологізми як новостворені синоніми існуючих понять. У такому тлумаченні неологізми додають конотативні елементи (семантичні відтінки) до вже наявних лексичних одиниць, таким чином привертаючи увагу реципієнта до оцінного чи іншого семантичного відтінку.

2. Новоутворення, створене на основі існуючого мовного матеріалу (тобто з існуючих лексем) за всіма правилами словотворення. Фраза часто позначає нові реалії, яких немає в лексиконі широкого загалу.

У рамках нашого дослідження зазначимо: лінгвісти пропонують різні ознаки, що відрізняють неологізми в лексичній системі мови. Одні вважають важливим критерієм **причини їх появи**, інші – **належність до активного або пасивного шару лексики**, треті надають **великого значення особливостям утворення нових слів**.

Відмітимо, що нові слова утворюють для задоволення різних потреб, основні з яких відображені на рис.1.2.

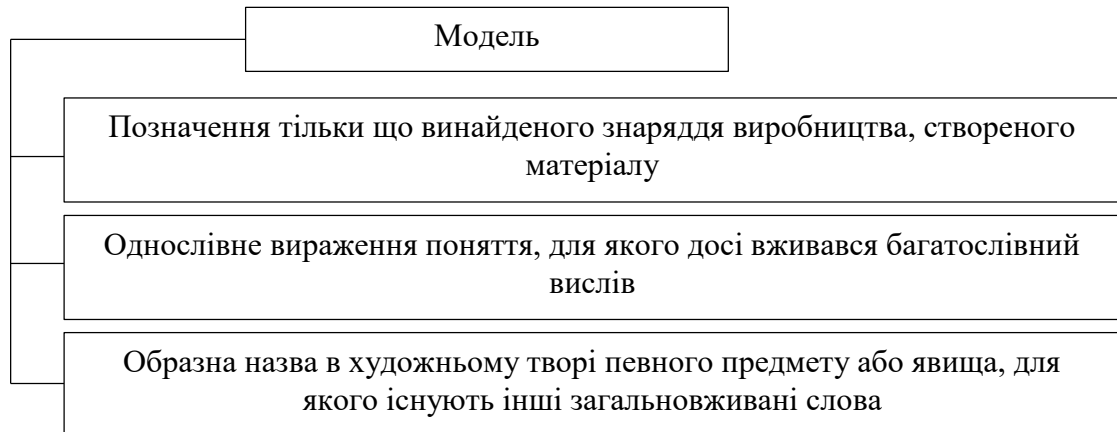

Рис.1.2. Потреби утворення нових слів [5, с. 173]

Виникненню неологізмів також сприяє:

– **необхідність лексичних інновацій.** Зміна назв уже відомих понять може бути необхідною для вираження нових ідей, концепцій або явищ, які не мають відповідних термінів або словосполучень. У таких випадках створення нових слів або термінів є необхідним для точного та зрозумілого вираження цих нових понять;

– **«мовна економія».** Мовні спільноти мають тенденцію обирати найбільш раціональні та економні засоби спілкування. За необхідності виразити нове поняття чи явище, створення нового слова або терміну може бути більш економічним та зручним, ніж використання складних конструкцій або пояснень;

– **прагнення до узагальнення.** Іноді існує потреба узагальнити схожі явища або поняття під загальною назвою. Створення нових слів або термінів може допомогти створити спільну родову назву, що полегшить комунікацію та розуміння;

– **намір диференціювати за родом/видом.** У деяких випадках, для більш точного розрізнення між різними видами або аспектами понять, можуть виникати нові слова або терміни. Це допомагає виокремити та

назвати окремі підкатегорії або види, що сприяє точнішому та деталізованому виразу;

– **прагнення дати окрему назву кожному виду того чи того роду.** У певних випадках, коли поняття або явище має багато різних видів або аспектів, може виникати потреба надати окрему назву кожному виду. Це дає змогу зручніше та чіткіше виражатися про різноманітні аспекти об'єкта чи концепції.

Іноді поява нових слів передуює появі нових предметів і явищ, які насправді не існують, але передбачені в технічних проєктах або творах наукової фантастики. Присутність слова «в неологізмах» ефемерна. Кожне нове слово, що з'явилося в літературній мові, є неологізмом до тих пір, поки воно не стане загальноновживаним, загальнолітературним і не перестане сприйматися як нове.

Отже, «неологізм» – це слово, що відображає невпинний розвиток суспільства. Будь-які нововведення в світі є причиною неологізації словникового складу всіх мов світу без винятку. Термін «неологізм» слід розуміти як визначення не лише абсолютно нових слів, а й існуючих елементів лексики, які з часом набувають нових значень.

1.2. Причини і способи утворення

Сучасна лінгвістика вивчає неологізми, не лише визначаючи їх поняття і розробляючи нові методи дослідження, але й намагається з'ясувати причини виникнення та поширення нових слів у мові. Цьому свідчать багаточисленні наукові праці, посібники та підручники, присвячені дослідженню словникового складу мови.

Однозначною причиною виникнення неологізмів є безперервний процес суспільного розвитку, що призводить до появи нових явищ і предметів у різних галузях людської діяльності та потреби в їх найменуванні.

Дослідження причин появи нових слів в українській мові дало змогу лінгвістам умовно поділити їх на дві групи [3]:

1. Екстралінгвальні

Екстралінгвальні причини формування неологізмів у широкому розумінні відображають зовнішній світ, такі, як *стан суспільства, рівень суспільної свідомості і життя, соціально-економічні умови, технічний прогрес і тип суспільства*. Ці причини також називають соціально-ситуативними, оскільки вони пов'язані з конкретними соціальними умовами, у яких виникають нові слова. Наприклад, в епоху інформаційного суспільства та науково-технічної революції процес формування неологізмів прискорюється через потребу оброблення, зберігання та передачі великих обсягів інформації щодо нових реалій.

Одним з екстралінгвальних чинників є «утилітарність найменування», що означає прагнення до точного вираження понять шляхом конкретизації та узагальнення нових явищ. Залежно від потреби, неологізми можуть бути зведені до більш специфічних термінів або навпаки, загальних понять.

Другим чинником є вплив моди та культури на мовний склад. Суспільство піддається модним тенденціям та новітнім явищам сучасного життя, що впливає на словниковий запас. Люди, які слідуєть моді, старанно поповнюють свій словниковий запас актуальними виразами, щоб привернути увагу до себе.

Окрім того, глобалізація також вносить значний внесок у створення неологізмів, оскільки всі нації, народи та мови змішуються під впливом політичних, культурних та географічних особливостей один одного.

2. Інтралінгвальні

На противагу екстралінгвальним чинникам, які впливають на формування неологізмів ззовні, інтралінгвальні стимулюють їх виникнення зсередини самої мови. Ці причини відображають здатність мови до оновлення шляхом включення нових слів до свого лексичного складу.

Слід відзначити, що внутрішні чинники залежать від зовнішніх, оскільки зовнішні чинники активізують мовну систему, створюючи все більше нових явищ і предметів. Проте між ними існує виразна різниця — ступінь прояву. Глобальні процеси, що визначають розвиток суспільства, відносяться до першої групи чинників і мають значний вплив, тоді як структурні зміни і потенціал мови можна виявити лише за допомогою спеціальних лінгвістичних досліджень.

Традиційно вважають, що процес внутрішньомовної формації відбувається непомітно, ознаки новизни виявляються слабо й іноді навіть зникають через швидке поширення і входження нових слів у мовлення. Цей факт, разом з обмеженим дослідженням внутрішніх законів еволюції мови, може пояснюватися тим, що дослідники рідко звертають увагу на проблему інтралінгвальних чинників виникнення неологізмів. Однак, існують деякі процеси в лексичній підсистемі, які цілеспрямовано вдосконалюють мовну систему загалом [3]:

– *діяльність породжуючої функції мовної системи, що веде до появи великої кількості лексичних новоутворень, які виникають шляхом трансформації вже відомих понять.* Це означає, що новоутворення виникають як похідні від наявних слів.

Ця діяльність породжує різноманітні мовні форми, такі, як складання нових слів за допомогою префіксів, суфіксів, афіксів, компонування слів у складні структури, перенесення значення слів та інші процеси словотворення. Ці новоутворення відображають змінювані потреби та концепції в суспільстві, що веде до появи нових слів для називання нових явищ, предметів, ідей та термінів;

– *«принцип мовної економії» (за А. Нелюбою), що відображає сутність заміни складних або незручних словосполучень більш простими виразами з метою спрощення комунікації.* Цей принцип передбачає використання найбільш ефективних та зрозумілих засобів вираження думок і почуттів, таких, як скорочення слів, аббревіації та інші способи симпліфікації мови.

Процеси симпліфікації мови можуть сприяти зручності та ефективності комунікації, оскільки вони дають змогу замінити складні або довгі вирази більш короткими та легше запам'ятовуваними. Однак, іноді ці процеси створюють труднощі в розумінні слів для широкого кола людей через неординарні способи скорочення або використання маловідомих аббревіацій.

Слід пам'ятати, що **«принцип мовної економії» (термін А. Нелюби)** має свої межі, й уникати занадто екстремальних форм спрощення, які можуть вплинути на ясність та точність передачі інформації. Правильне застосування цього принципу полягає в збереженні балансу між економією мовних засобів та зрозумілістю комунікації для отримувачів повідомлень;

– прагнення до узагальнення, що є причиною виникнення неологізмів, які не стосуються нових конкретних явищ, але називають родові поняття. Цей процес ґрунтується на генералізації найменувань предметів, що відносяться до одного типу або роду. Семантичні новації, що випливають з цього узагальнення, відображають один із загальних законів розвитку мови - закон абстрагування. Згідно з цим законом, на основі більш конкретних елементів мовної структури розвиваються абстрактні елементи.

У результаті узагальнення та абстрагування мовна система отримує можливість називати не тільки конкретні предмети, але й загальні поняття, ідеї та абстрактні явища. Наприклад, за допомогою процесу узагальнення ми можемо створити нове слово, яке не має прямого відповідника в реальному світі, але відноситься до певного роду понять.

Цей процес узагальнення є важливим складником розвитку мови, оскільки він дає змогу мові адаптуватись до змінюваних потреб комунікації й виражати все більш абстрактні й узагальнені концепції;

– тенденція до диференціації, що є протилежною до прагнення до узагальнення. Вона передбачає схильність до надання кожній реальності унікального найменування з метою виокремлення різновидів мовних одиниць.

Ця тенденція відображає потребу у точності і деталізації мовного вираження. Замість використання загальних термінів або узагальнень, мовна система надає окремим реаліям унікальні назви, які відображають їх особливості, різновиди чи відмінності. Вона може бути особливо вираженою в спеціалізованих галузях знання, де важлива точність і детальність у найменуваннях термінів і понять. Наприклад, у медицині, технології, науці або інших сферах, де необхідно виокремити певні види, процеси або підкатегорії.

Така диференціація сприяє точнішому та більш докладному вираженню мовою, що дає змогу передавати більше інформації та уникнути недоліків у сприйнятті або розумінні.

– тенденція до відновлення архаїзмів, що передбачає використання старовинних мовних форм, які раніше вийшли з ужитку. Результатом цього «відродження» є збереження семантичної форми архаїзму, але з новим значенням і призначенням. Зазвичай архаїзми, які повертаються до вжитку і стають неологізмами, набувають нового стилістичного відтінку і сфери функціонування.

Відновлення архаїзмів може мати культурно-історичне значення, оскільки це дає змогу зберегти та перейняти мовні форми минулих епох. Це може бути використано для створення атмосфери античності, середньовіччя або інших періодів у літературі, мистецтві або для стильового виразу.

Однак, використання відновлених архаїзмів також може бути пов'язано з певними викликами. Нове значення, яке набуває архаїзм, може стати неочікуваним та може вплинути на розуміння й інтерпретацію тексту. Крім того, використання архаїзмів може вплинути на стиль та лексичний вибір, що потребує вміння знаходити баланс між збереженням мовної спадщини та зрозумілістю комунікації.

Використання архаїзмів як неологізмів відображає динаміку мови і постійну зміну її елементів. Це ще один спосіб, яким мова адаптується до сучасних потреб і виявляє свою гнучкість і творчість;

– *здатність до взаємодії різних лексичних прошарків, що є характеристикою мовної системи.* Вплив цих прошарків один на одного призводить до утворення неологізмів шляхом заміни частини мови словом або застосування варіативності у вживанні слів.

У мовній системі існують різні лексичні прошарки, які можуть бути культурно, соціально або історично зумовлені. Під впливом цих прошарків відбуваються зміни у словотворчості та мовному виразі. Наприклад, може відбуватися заміна частини мови словом, яке належить до іншого лексичного прошарку, з метою виразити нові або змінені концепції. Також може виникати варіативність у вживанні слів, коли одне слово може мати кілька варіантів уживання залежно від контексту або комунікативних ситуацій.

Ця взаємодія різних лексичних прошарків відображає животворність та творчість мови. Вона дає змогу мові адаптуватися до змінюваних потреб комунікації й виражати нові ідеї, концепції та реалії. Здатність до взаємодії різних лексичних прошарків сприяє розширенню мовного запасу та розвитку мовної системи загалом.

Отже, екстралінгвальні та інтралінгвальні чинники взаємодіють і впливають один на одного у процесі формування лексичного запасу мови і виникнення неологізмів. Ця взаємодія відображає складний характер розвитку мови і потребує комплексного дослідження з боку лінгвістів.

Для отримання цілісної та об'єктивної картини стану лексичного запасу мови та динаміки виникнення неологізмів, ученим-лінгвістам необхідно вивчати як зовнішні чинники, такі, як соціальні, культурні та технологічні зміни, що впливають на формування нових слів, так і внутрішні чинники, такі, як мовна система, її потенціал та внутрішні механізми творення слів.

Це вимагає проведення досліджень, які охоплюють широкий спектр аспектів мови, включаючи соціальні, культурні, історичні, психологічні та лінгвістичні аспекти. Комплексне дослідження екстралінгвальних та інтралінгвальних чинників дає змогу лінгвістам отримати глибоке розуміння

процесу формування мови та виникнення неологізмів, а також прогнозувати їх подальші зміни і розвиток.

Таке комплексне дослідження сприяє збагаченню нашого розуміння мови як живої системи, яка постійно реагує на зміни в суспільстві та культурі. Воно допомагає відтворити повну картину процесів, що відбуваються у мові, та сприяє розвитку лінгвістичної науки.

Для утворення неологізмів використовуються такі способи словотворення:

– **афіксація** (*суфіксальний, префіксальний, суфіксально-префіксальний, (конфіксальний) способи словотворення*);

– **запозичення**;

– **конверсія**;

– **лексико-семантичний спосіб творення**;

– **скорочення**;

– **словоскладання**;

– **телескопія** [32, с. 159].

Розглянемо детальніше кожен із способів словотворення.

1. Словоскладання – один із найважливіших способів словотворення, є невід’ємним способом поповнення словникового складу більшості мов світу [32, с. 159].

Складні слова утворюються, коли беруть участь дві або більше основи, які не змінюються, й об’єднують їх у нове слово. У таких складних словах усі частини стають одним цілим і можуть використовуватися як окремі слова. Процес словоскладання як спосіб словотворення виявляє ознаки, характерні лише для конкретної мови. Зазвичай найбільше складних слів припадає на прикметники та іменники, а рідше на прислівники та дієслова.

2. Афіксація – найпоширеніший спосіб словотвору на нинішньому етапі розвитку української мови [32, с. 159]. Зазначимо, що афікси мають характерні ознаки та властивості:

– **продуктивні**;

- *виражають певне значення, приєднуючись до продуктивної основи;*
- *легко виокремлюються як словотворчий елемент;*
- *служуть для утворення нових слів від основ іншого походження* [32, с. 159].

Афіксація в сучасній українській мові виконує функцію утворення нових слів або видозміни його значення, додавши афікс до кореня або основи слова. Цей процес поділяється на такі види:

- **суфіксація** (включає у себе додавання суфікса до слова, що допомагає створити нові слова або змінити значення існуючих);
- **префіксація** (полягає у додаванні префікса до слова, що може призвести до нового слова або зміни значення);
- **змішана форма суфіксації-префіксації** (цей вид афіксації включає як суфікс, так і префікс для створення нових слів або зміни значення існуючих) [32, с. 160].

3. Телескопія – це особливий тип словоскладання шляхом контамінації декількох слів, як знаходяться у сурядному зв'язку [32, с. 160]. Цей процес призводить до утворення нового слова, яке об'єднує значення всіх структурних компонентів, що в неї входять. Телескопія відзначається своєю лаконічністю і стислістю, що робить мовлення більш зручним для передачі інформації, та додає емоційного виразу, а також поліпшує логічність та ефективність спілкування.

4. Конверсія – це один із способів розширення словникового запасу сучасної мови [32, с. 160]. Сутність її полягає в тому, що слова, які належать до різних частин мови, можуть бути у конверсійних відносинах. Слід зазначити, що українська мова не використовує конверсію так, як це спостерігаємо в англійській мові. Найближчим еквівалентом до цього процесу в українській мові є утворення дієслів від іменників за допомогою різних суфіксів. Цей спосіб є досить продуктивним. Про це свідчить значна кількість нових дієслів, які утворюються від запозичених іменників, з

можливістю додавання різних префіксів. Щодо субстантивованих прикметників та дієприкметників в українській мові, то вони не обмежені граматично, оскільки їх статус і граматичні форми залежать від їх функції у реченні.

5. Скорочення – це спосіб словотвору, який полягає в спрощенні складної мовної одиниці шляхом усічення або стиснення частини основи без зміни значення вихідного слова чи словосполучення, яке воно виражає [32, с. 161]. За таким принципом, лексичне новоутворення, що може бути представлене у різних формах (звукових, графічних, числових, цифрових або текстових), відображає смисловий зміст початкового слова або фрази.

6. Лексико-семантичний спосіб творення – це неморфологійний процес утворення слів, який не включає у себе морфологійні зміни, і полягає у розщепленні полісемантичного слова на окремі семантичні значення, а потім в утворенні окремих слів з різними значеннями, які стають омонімами [32, с. 162].

Що стосується суспільно-політичних неологізмів, то найпоширенішими засобами їх поповнення є такі (рис.1.3).

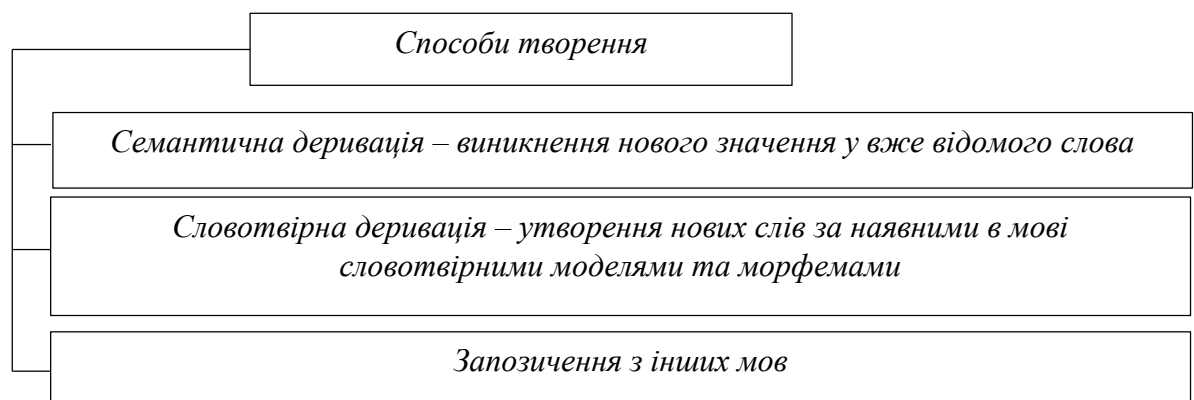

Рис.1.3. Найпоширеніші способи творення суспільно-політичних неологізмів [8, с.298].

7. Запозичення – це процес узяття елементів чужої мови та внесення їх до іншої мови в результаті міжмовних контактів [32, с. 161]. Ці елементи адаптуються до системи цільової мови настільки, що носії цієї мови зазвичай не відчувають, що слово має іншомовне походження. Лише етимологійний

аналіз може розкрити ознаки походження слова з іншої мови та вказати на його справжнє джерело.

Прикладами семантичної деривації є такі неологізми:

- «арестовлення» – заспокійливі повідомлення;
- «макронити» – робити вигляд, що стурбований, при цьому бездіяти;
- «кадирити» – вдавати з себе того, ким ти не є;
- «іхтамнстити» – постійне заперечення росією своєї військової

присутності в війнах проти окремих країн;

- «аналоговнет» – щось, вигадане в росії.

Прикладами словотвірної деривації є:

- «чорнобайти» – наступати на одні й ті ж самі граблі.
- «байрактарити», «джавелінити» – нищити ворожу техніку в певний

спосіб;

- «задвохсотити», «відкобзонити» – знищити ворога;
- «затрьохсотити» – поранити, нейтралізувати ворога.

Ми схильні пропонувати до слів неологізмів уналежнити такі: *ерефія, московія, орки, расея, рашисти, рашка, рузкі, русня.*

Отже, утворення нових слів, або неологізмів, є невід’ємною частиною живої мовної системи. Це спричиняється як суспільними потребами в описі нових явищ та об’єктів, так і культурними впливами та технологічними змінами. **Основними способами формування нових лексем є слово- й основокладання, афіксія, конверсія, телескопія, скорочення, запозичення та лексико-семантичний метод** (виділення наше – Г. Л.). Ці способи дають змогу мові ефективно адаптуватися до змін у суспільстві та відображати нові реалії, збагачуючи лексичний склад мови.

1.3. Типологічні властивості неологізмів, принципи класифікації

Причини та умови з'яви нових слів у сучасній українській мові спонукають до відповідної класифікації їх, а також з'ясування головних принципів класифікації таких неологізмів:

В. Заботкіна поділяє неологізми на:

– *власне неологізми*. Це слова, які мають як нову форму, так і нове значення. Вони представляють собою повністю нові лексичні одиниці в мові;

– *трансномінації*. Це слова, які використовують нову форму слова для передачі значення, яке вже існує в мові під іншою формою. Мета утворення трансномінацій полягає у покращенні або глибшому вираженні сутності поняття або предмета. Трансномінації виникають часто через стилістичні потреби для повідомлення експресивно-емоційних відтінків;

– *семантичні інновації або переосмислення*. Ці слова мають форму, яка вже існує в мові, але надають їй нового значення. Вони виникають тоді, коли потрібно виразити або надати вагу певній якості поняття або предмета, яка раніше не відображалася у словесному найменуванні [цит. за 10].

Більш розгорнутою є класифікація С. Алаторцевої. Дослідниця розмежовує неологізми за такими ознаками:

– *за формою мовної одиниці* (структурні типи неологізмів);

– *за способом номінації* (новостворені одиниці – готові);

– *за ступенем новизни* («сильні» неологізми – «слабкі»);

– *за відношенням до мови-мовлення* (узуальні неологізми – неузуальні);

– *за тривалістю існування* (коли і як входять у мовну систему – історизми сучасності) [цит. за 10].

Варто відмітити, що класифікація неологізмів використовує різні критерії. Так, до прикладу, відповідно до критерію способу утворення неологічних слів відносять:

– *лексичні одиниці*, які формуються відповідно до продуктивних мовних моделей або запозичуються з інших мов;

– *семантичні новоутворення*, які виникають, коли існуючому слову присвоюють нове значення.

Щодо умов утворення неологічних слів, то тут виокремлюють:

– *загальномовні неологізми*, які виникають разом із новими поняттями або реаліями і використовуються в широкому масштабі;

– *індивідуально-авторські (оказіоналізми)*, які введені в мовленні конкретними авторами, переважно письменниками.

Наступним критерієм класифікації є мета утворення. Відповідно до цього критерію неологізми поділяються на:

– *номінативні неологізми*, які служать виключно для номінації предметів або явищ;

– *стилістичні неологізми*, використовувані з метою надати образну характеристику об'єктам, підкреслити їхні позитивні або негативні риси.

Зважаючи на новизну лексеми, явища, поняття, реалію, спосіб формування такої лексеми виокремлюють такі (їх чотири) види покласифікування неолексем:

I. За видом мовної одиниці, неологізми поділяються на:

– *неолексеми*. Це нові слова, які утворюються шляхом запозичення з інших мов або вже існують у мові, але мають новий етимологічний корінь. Це дозволяє мові відобразити нові концепції та реалії;

– *неофраземи*. Це нові стійкі сполуки слів із ідіоматичною семантикою. Вони дозволяють точніше та експресивніше передавати складні концепції або виражати емоційний зміст;

– *неосемеми*. Це вже існуючі слова, але вони отримують нове значення, яке раніше їм не було властивим. Це відображає процес розвитку мови і її здатність адаптуватися до змін у суспільстві та культурі.

II. За ступенем новизни лексичної одиниці:

– *абсолютні неологізми (сильні)*. Це слова, які раніше взагалі не існували в мові та є абсолютно новими лексичними одиницями. Вони відображають сучасні реалії і поняття, які раніше не були відомі;

– *відносні неологізми (слабкі)*. Це слова, які мали попереднє вживання в мові, але на сучасному етапі розвитку мови та суспільства вони мають нове осмислення або застосування. Це також може включати «внутрішні запозичення», коли слова вживається то в одному, то в іншому жанрі.

III. За позначуваною реалією:

- *нова реалія;*
- *стара реалія;*
- *актуалізована реалія;*
- *реалія, що відмирає;*
- *неіснуюча (гіпотетична) реалія.*

IV. За способом утворення.

- *запозичені* (членують на зовнішні та внутрішні запозичення);
- *словотвірні* (утворені за словотвірними моделями);
- *семантичні* (нові значення лексичних одиниць).

Лінгвіст *І. Рец* класифікує утворення неологізмів за способом виходження неологізмів у мову:

– *фонологічні неологізми*. Це слова, які утворюються з окремих звуків мови, можуть включати фонетичні зміни, але зберігають фонетичну форму та значення;

– *морфологічні неологізми*. Це нові лексичні одиниці, які утворюються з використанням морфем і словотвірних моделей, що існують у мові;

– *лексичні інновації*. Ця група включає слова, що утворені за продуктивними моделями деривації або запозичені з інших мов;

– *семантичні неологізми*. Ці слова мають нове значення, яке раніше було відоме в літературній мові, але отримали нове значення;

– *фразеологічні неологізми*. Це нові стійкі вирази та фразеологізми, які активно використовуються в мовленні для виразного вираження думок або нових концепцій;

– *візуальні неологізми*. Ця група характеризується новизною в способі написання слів, зазвичай зберігаючи фонетичну форму і значення слова [36, с. 39-40].

Отже, на сьогодні не існує єдиної класифікації неологізмів, яка б описувала всі рівні інновацій. При класифікації дослідники спираються на різні ознаки неологізмів, періоди входження неологізмів у мову, способи утворення, ступінь новизни тощо.

Висновки до першого розділу

Проаналізувавши підходи до дослідження неологізмів суспільно-політичної сфери у лексичному складі української мови, можемо зробити такі висновки:

1. Дослідники виділяють два основних підходи до трактування поняття «неологізм». За першого підходу, неологізми є новоствореними синонімами існуючих понять. У такому визначенні неологізми додають нові семантичні відтінки до існуючих лексичних одиниць, акцентуючи увагу слухача на оцінному або іншому семантичному аспекті. Другий підхід описує неологізми як новоутворення, створені на основі існуючого мовного матеріалу за всіма правилами словотворення. Ці нові лексичні одиниці часто відображають нові реалії, відсутні у загальній лексиці.

2. Основні способи формування неологізмів включають такі методи, як *словоскладання, афіксація, конверсія, телескопія, скорочення, запозичення та лексико-семантичний спосіб*. Після виникнення нової лексичної одиниці вона проходить процеси соціалізації та лексикалізації. З часом, якщо це слово активно використовується протягом більше 20 років і втрачає ознаки «неологізму», воно стає загальноживаним та додається до словників активної лексики.

3. На сьогодні не існує єдиної класифікації неологізмів, яка б описувала всі рівні інновацій. При класифікації дослідники спираються на різні ознаки неологізмів, періоди входження неологізмів у мову, способи утворення, ступінь новизни тощо.

РОЗДІЛ 2

КОНТЕКСТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ НЕОЛОГІЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

2.1. Структурно-семантична характеристика суспільно-політичних неологізмів

Медіатекст – це усний чи письмовий твір, що використовується в масовій комунікації, - преса, телебачення, радіо або Інтернет, - для передачі інформації та впливу на аудиторію. Він може бути як усний, так і письмовий, залежно від форми, у якій він представлений.

Сутність медійного тексту полягає в тому, що він має конкретну інформацію, яка передається через мовлення з метою впливу, переконання, або навіть розважання аудиторії. Медіатекст може містити новини, репортажі, коментарі, рекламу, есе, інтерв'ю та багато іншого. Він може бути представлений у різних жанрах, таких, як статті, звіти, розмовні програми, рекламні ролики, документальні фільми тощо.

За медіатекстом стоїть мовна особистість журналіста або автора, який створює його. Його світосприйняття, інтелектуальний рівень та когнітивна здатність впливають на те, як він формулює інформацію, обирає аргументи, структурує текст та вибирає мовні засоби для досягнення своєї мети. Мовна особистість журналіста може також впливати на відтінок, стиль та тон тексту, а також на його загальну емоційну атмосферу [35].

До стильових домінант медійних текстів сучасні дослідники зазвичай зараховують **такі чинники:**

– наявність *особливого типу і характеру інформації*. Медійні тексти мають свою специфіку відносно типу і характеру інформації, яку вони передають. Це можуть бути новини, коментарі, аналітика, реклама тощо. Ці тексти часто створюються з метою впливу на певні соціальні групи або формування певних поглядів;

– *характерність слабкої відтворюваності та одноразовості сприйняття.* Багато медійних текстів мають короткий термін актуальності і призначені для одноразового споживання. Це пов'язано зі швидким темпом інформаційного потоку та великим обсягом інформації, яка постійно змінюється;

– *специфіка авторства.* Медійні тексти зазвичай створюються колективно. Журналіст-автор тексту, редактор, дизайнер та інші фахівці можуть брати участь у процесі створення та підготовки тексту до публікації;

– *опосередкованість комунікації та обмеженість зворотного зв'язку.* Медійні тексти передають інформацію через засоби масової комунікації, такі, як газети, телебачення, радіо або Інтернет. Це створює опосередкованість взаємодії між автором тексту та аудиторією, а також обмежує можливість зворотного зв'язку;

– *участь технічних засобів.* Технічні засоби відіграють важливу роль у продукуванні, оформленні та поширенні медійних текстів. Вони включають комп'ютери, програми для редагування тексту, монтажу відео, створення графіки тощо;

– *важливість економічної доцільності.* Медійні тексти часто підпорядковані економічним цілям, таким, як залучення аудиторії, збільшення продажів, залучення рекламодавців тощо. Це впливає на ідеологічну, змістову та технічну реалізацію медіапродукту [32, с. 159].

Усі ці чинники спільно визначають стиль та особливості медійних текстів, роблять їх відрізняючими від інших форм комунікації та впливають на сприйняття й реакцію аудиторії.

Вивчення неологізмів у рамках структурно-семантичного підходу дійсно надає змогу описувати нові факти і явища мови та мовлення, а також досліджувати їх структуру і семантику. Такий підхід дає змогу аналізувати способи творення неологізмів, виявляти їх особливості вживання та класифікувати їх за різними критеріями.

Структурний аналіз неологізмів дає змогу виявити їх будову та форму, наприклад, чи є вони складеними словами, похідними, скороченнями або новоутвореними лексичними одиницями. Це дає змогу розуміти механізми створення нових слів і встановлювати зв'язки з уже існуючими лексичними одиницями.

Семантичний аналіз неологізмів зосереджується на їхньому значенні та семантичних відтінках. Вивчення семантики неологізмів дає змогу розкрити нові поняття, явища або ідеї, які вони виражають, а також розуміти їхню роль у суспільному та політичному контексті. Семантичний аналіз також виявляє еволюцію значення неологізмів та їх вплив на мову та комунікацію.

Дослідження неологізмів у рамках структурно-семантичного підходу допомагає визначити місце та роль цих нових слів у системі мови. Вивчення їхнього впливу на мову дає змогу розуміти зміни, які вони приносять до лексичної та синтаксичної структури, стильових і стилістичних особливостей мовлення.

Такий підхід до дослідження неологізмів дає змогу отримати глибше розуміння сучасної мови та мовлення, виявити тенденції у формуванні нових слів та змін у мовній системі, а також проаналізувати вплив неологізмів на спілкування та мовну практику.

Суспільно-політичні неологізми в українській мові формуються переважно шляхом створення нових слів через додавання афіксів, скорочення, словоскладання та телескопію [8, с. 299].

1. Афіксація.

Зауважимо, що афіксація є дієвим засобом утворення нових слів в українській мові. Префікси, які широко використовуються з цією метою, включають **анти-** («антитерористичний», «антипіар», «антиолігархічний», «антимайдан», «антиглобаліст», «антипомаранчевий», антикризовики»), **про-** («проєвропейський», «провладний», «продонецький», «пролітреформа», «пропіарений»), **пост-** («постполітика», «постправа», «постмайданний»),

«постпомаранчевий»), **євро-** («євроінтеграція», «євроскептик»), **де-** («декомунізація», «децентралізація»), **мікро-** («мікрокредитування»), **гіпер-** («гіпергероїзація»), **супер-** («супердержбанк»).

Ці слова часто зустрічаються в медіа-дискурсі. Наприклад, «Суспільне розібралося, звідки з'явилося *мікрокредитування*, чому воно набуло високої популярності в Україні та які ризики приховуються» [38];

«Європейський центробанк розповів, як вплинули на євро *антиросійські* санкції» [43].

«Коли *антиглобалісти* хочуть під корегувати політику великої вісімки - вони палять крамниці в Торонто чи деінде» [41].

Суфіксальне словотворення позначене високою активністю. Суфікси слугують здебільшого для формування нових іменників, менше прикметників і дієслів.

Часто вживаними для творення нових слів є суфікси **-ець/-івець** («майданівець», «суркісівець», «продонецький», «нардепівець», «нетаківець»), **-ізм/-изм** («рашизм», «мультикультуралізм», «льонінізм»), **-фоб** («українофоб»), **-ство** («кнопкодавство»), **-ння** («санкціонування», «загратування», політикування»), **-ський** («ісламофобський», «антитимошенківський», «антиющенківський», «нашоукраїнський», політмейкерський), **-ійний** («санкційний», «опозиційний»), **-ичний** («аферистичний»), **-ов(ий)** («фейковий», «темниковий»), **-ити** («волонтерити» «донатити», «піарити», «пропіарити»), **-увати** («легітимізувати»). Наведемо приклади із ЗМІ:

«Книга – це для нас зброя, а українська книга – це зброя масового ураження для сьогоденної злочинної організації, яка має назву *рашизм*» [38];

«Парламентський телеканал "Рада" посилено *піарить* представників Офісу президента» [41].

«В Україні попри перевищення кількості випадків парламентського *«кнопкодавства»*, жоден народний депутат не поніс будь-якої

відповідальності за фальсифікацію результату голосування, незважаючи навіть на очевидні докази» [37].

2. Словоскладання.

Словоскладання є продуктивним способом словотворення в українській мові. Цей спосіб утворення слів полягає в поєднанні двох чи більше самостійних слів, які утворюють нове слово з новим значенням. У сучасній українській мові словоскладання використовується широко і допомагає розширити словниковий запас.

Факт того, що українська мова є аналітичною, впливає на появу багатьох складних слів. Оскільки в українській мові немає сполучних елементів і флексій, слова можуть бути поєднані безпосередньо, без зміни форми або додавання додаткових частин. Це дає змогу утворювати нові складні слова з багатими значеннями та різноманітними поєднаннями слів.

У творенні неологем суспільно-політичної сфери важливим є також словоскладання: **монобільшість, трапоманія, державовбивця:**

«Hromadske вирішило розібратися, на що захворіла *монобільшість* Зеленського» [6];

«Поки самі американці у себе на батьківщині протестують проти Трампа і палять його портрети, австрійців захлеснула *трапоманія*» [43].

3. Скорочення. За таких умов спостерігаємо зменшену кількість фонем (або морфем) у похідних словах чи в словосполученнях. При цьому їх лексико-граматичне значення не змінюється. Виділяють два види скорочень:

а) усічення: *інформбюро, спецоперація, тероборона.*

Наприклад :

«В Україні запустили Національне *інформбюро* з питань військовополонених» [43];

«*Спецоперація* у Криму триває, це не історія одного дня» [41];

«Підрозділи та частини сил *тероборони* можуть залучатися до виконання бойових завдань по всій території України» [41].

б) абрєвіація: *ГРУ, ПАРЕ; БпЛА; Міноборони; АН-24, Т-72.*

Наприклад: «Увечері 11 жовтня Повітряні сили України зафіксували запуск ударних *БпЛА* з району полігону Чауда (Крим)» [41];

«*Міноборони* Польщі закликає людей вступати до Сил територіальної оборони» [41];

«У Воронезькій області Росії впав літак *АН-24*, а також почалася пожежа на нафтобазі» [41].

4. Конверсія – спосіб словотворення, за якого неолексеми, продукуючись, не зазнають змін основної форми слова вихідного, тобто не спостерігаємо додавання або зміну інших морфем.

Під конверсією розуміють безафіксне утворення слова однієї частини мови від слова іншої частини мови, як результат семантичного зсуву. Конверсія уможливорює утворення слова омонімічного вихідній одиниці.

До конверсії уналежимо суспільно-політичні неологізми такого зразка:

– «**бавовна**» – **вибух у росії**: «Окупанти в місті ніколи не почували себе безпечно. Там постійно з ними трапляється «*бавовна*»» [43].

Зауважимо, що під час війни воно стало оцінним неологізмом, використовуючи слово «хлопок», що співзвучне з назвою тканини рослинного походження в українській мові – «бавовна». Українці іронічно почали вживати це слово для позначення вибухів на території росії та в Криму.

– «**дискотека**» – бойові дії: «Про «*дискотеку*» на передовій, шоколадки та швидку перемогу України. Розповідь сержанта ЗСУ» [43].

– «**на нулі**» – лінія зіткнення з ворогом: «*На нулі* ти готовий вважати рівними тих, хто проживає це все разом із тобою» [41];

– «**орки**» – позначення російських солдатів: «Люди дивилися світлини з Бучі і не могли уявити, що це робили люди – тільки кровожерливі *орки*» [41].

5. Явище телескопії вбачаємо у злитті компонентів лексичної одиниці чи однієї лексичної одиниці з компонентом другої. Наприклад: **путлер** →

путін + Гітлер; свинособаки → свині + собаки; окупендум → окупація + референдум.

Наприклад: «Путлер, це твій останній бій!» Біля посольства Росії у Києві провели акцію «Імперія має померти» у відповідь на рішення Путіна визнати «ЛДНР» [43];

«Спершу автори вирішили створити інструкцію з того, «як легко відрізнити собак від свинособак» [6];

«Є думка, що свій «окупендум» росія спробує провести раніше, для чого на захоплений Південь нещодавно десантували колони російських чиновників і силовиків [6].

Отже, лексика української мови активно розвивається та збагачується завдяки утворенню нових слів, що відбувається за допомогою різних продуктивних способів словотворення, таких, як афіксація, словоскладання та скорочення.

Афіксація є найбільш продуктивним способом словотворення в сучасній українській мові. За допомогою префіксів, суфіксів та інших афіксів утворюються нові слова, які розширюють лексичний запас мови. Словоскладання також є важливим способом словотворення. За допомогою поєднання двох або більше самостійних слів утворюються нові складні слова з новими значеннями.

Скорочення, хоч і менш продуктивний спосіб, також використовується для утворення нових слів. Він полягає у скороченні частин слів або використанні перших літер для створення нового слова.

Зазначимо, що українська мова не використовує безафіксний спосіб перетворення іменників у дієслова і навпаки, як це спостерігаємо у деяких інших мовах.

Неологізми, які є новими словами або висловами, безсумнівно, вважаються важливою особливістю мови. Вони сприяють її розвитку, надають їй унікальності та відображають сучасні реалії й потреби спільноти.

2.2. Функційні особливості неологізмів

Функційний підхід до вивчення неологізмів дає змогу розглядати лексичні одиниці у різних ситуаціях спілкування та в контексті певних сфер діяльності. Цей підхід направлений на вивчення функцій, які виконують новоутворення в комунікативному процесі.

Медіатексти вітчизняних ЗМІ та Інтернет-видань дають нам зрозуміти, які функції можуть виконувати неологізми, але єдиної загальноприйнятої класифікації функцій неологізмів не існує.

Так, наприклад, класифікація функцій неологізмів, що базується на рівнях мови і мовлення і може допомогти у розумінні різних функцій, які неологізми можуть виконувати в медіатекстах.

На рівні мови виділяють такі функції:

- *номінативну* (неологізми використовуються для номінації нових об'єктів, понять або явищ, які ще не мають сталого виразу в мові);
- *діагностувальну* (неологізми можуть слугувати для ідентифікації конкретних груп або підгруп об'єктів, розрізнення їх за особливими ознаками);
- *компресивно-інформативну* (неологізми використовуються для передачі значної кількості інформації в короткому висловлюванні, стисло виражаючи складні поняття або процеси);
- *узагальнення та диференціації* (неологізми слугують для узагальнення або розрізнення певних груп об'єктів або явищ, виражаючи суттєві риси, що об'єднують або відрізняють їх).

На рівні мовлення представлені такі функції:

- *евфемістична* (неологізми вживаються для заміни або полегшення висловлювання неприємних або образливих термінів чи виразів);
- *дисфемістична* (неологізми використовуються для створення образливих або грубих висловлювань з метою сарказму, критики або підкреслення негативних аспектів);

– *експресивна* (неологізми вживаються для вираження емоцій, почуттів або створення виразних висловлювань, надаючи тексту емоційного забарвлення).

З медійними дискурсами, що є об'єктом нашого дослідження, пов'язують такі функції неологізмів:

1. Словотвірна функція, що є однією з головних функцій неологізмів, яка вивчає процес створення нових слів за допомогою різних мовних механізмів, таких, як афіксація (додавання префіксів, суфіксів, інфіксів), словоскладання, конверсія, телескопія та інших словотворчих засобів.

Наприклад: «*Свинособаки* знову виправдовуються і перевзуваються» [6];

«Все почалося з того, що ми з дівчиною збирали пляшки для *Бандеросмузі*» [38];

«На сесії Одеської міської ради 8 лютого відбулось *кнопкодавство*» [38].

2. Номінативна, тобто виникнення нової лексичної одиниці з новою структурою та значенням, іншими словами нової номінативної одиниці, що позначає нове поняття або вже існуюче.

Номінативна функція, що є основною для всіх неологізмів, так як вона відповідає за надання назв новим явищам та складається в процесі номінації нових слів. Вона встановлює зв'язок між значенням слова і реально існуючими речами або явищами, що дає змогу описати їх зв'язок з оточуючою дійсністю. Номінативна функція усуває безіменність і розмитість людського буття, діючи як посилення між мозком людини і процесами навколишнього світу.

Прикладом може слугувати слово «*спецоперація*». Глава ворожої країни використав це слово для назви війни в Україні. Незважаючи на поширене вживання цього слова російськими політиками, журналістами та громадянами рф, воно набуло нового значення в Україні та інших країнах світу. Щоб показати абсурдність використання цього слова для опису всіх дій

окупантів на території України, українськомовні ЗМІ вживають лапки навколо слова «спецоперація». Наприклад: «У Кремлі вперше визнали, що «спецоперація» в Україні затягується та готуються до тривалої війни» [47].

Іншим словом, яке зазнало зміни свого значення нині, під час війни в Україні, є «орк». Початково, «орки» були творінням уяви письменника Джона Толкіна. Згідно з його описом, «орки» – це варварські істоти-солдати, схильні до війни, насильства й підлості, позбавлені людських рис і почуттів, окрім злості. Проте, прості українці почали використовувати це слово для позначення російських солдатів, висловлюючи свою обуреність та справжнє ставлення до «визволителів». З часом, це слово почало широко вживатися в українських ЗМІ, що бачимо у заголовках статей українського медійного дискурсу:

«*Орки* закидують Азовсталь бомбами з написаними на них посланнями» [2];

«*Орки* завдали ракетного удару в Миколаївській області» [38].

Цікаво, що українці створили власний неологізм, використавши суфіксацію, додавши суфіксоїд «-стан» до слова «орк». Цей суфіксоїд є характерним для назв країн та регіонів. Таким чином, вони утворили слово «*Оркостан*», що можна перекласти як «батьківщина орків», що символізує росію. ЗМІ також почали використовувати цей новий семантичний неологізм, щоб виразити певну оцінку чи ставлення до росії. Напр.: «Блогери з *Оркостану* вимагають компенсації за блокування інстаграму не в росії, а в Цукерберга» [6].

Також, під час війни, власні назви деяких міст і промислових підприємств набули нового значення і можна вважати їх семантичними інноваціями. Ці слова несуть асоціації з певними подіями. Наприклад, *Чорнобаївка*, *Буча*, *Гостомель*, *Ірпінь*, *Бородянка*, *Ворзель*, *Маріуполь*, *Азовсталь*, *Мелітополь* – всі ці назви стали символами певних подій. Так, до прикладу, *Чорнобаївка*, невелике селище у Херсонській області, стало символом хоробрості, мужності, незламності українців у боротьбі з

російськими загарбниками. Російські війська намагалися кілька разів захопити місто, але завжди зазнавали поразки. Внаслідок цього, термін «*Чорнобаївка*» став використовуватися для назви інших українських міст та селищ, які також були атаковані окупантами, але вдалося відстояти їх. Наприклад, «В Україні з'явилася ще одна «*Чорнобаївка*». Це – аеродром у місті Мелітополь» [6].

Прикладами сучасних неологізмів суспільно-політичної сфери є слова «*паляниця*» і «*поребрик*». Обидва слова отримали нове значення під час війни в Україні.

Слово «*паляниця*» більше не просто позначає вид українського хліба. Воно стало своєрідним «мовним паролем» або «словом-паролем». Уживання цього слова допомагає розпізнати, що мова, якою говорить людина, є для неї рідною. Це слово виявляє росіян, які не володіють українською мовою, оскільки їм складно вимовляти поєднання м'яких звуків з твердими. Українські ЗМІ використовують цей термін і стверджують: «Пароль «*паляниця*» свідчить про генетичний код українців і веде Україну до перемоги» [38].

Аналогічним «паролем» є неологізм «*поребрик*», який набув популярності в Україні в 2014 році, українське слово «*поребрик*» не було у вжитку. Коли бойовики в ЛНР і ДНР використовували це слово, ставало зрозуміло, що це російський солдат. Українці розпочали глузувати з цього і придумали нову назву для росії – «*запоребрик*»: «*Запоребрик* штампує фейки: «Є дані щодо можливості застосування Києвом заборонених методів війни в районі Херсона, підготовки ракетного удару по греблі Каховської ГЕС»».

3. Інформативна, тобто потреба в обміні ідеями, думками, фактами для задоволення інформаційних потреб, для пізнання нового, оскільки концептуальна картина світу постійно розвивається та вдосконалюється, а одиниці, що її відображають, зазнають деяких перетворень та набувають нових значень.

Наприклад: «Вперше за 8 років масштабна «бавовна» в Луганську» [26];

«Туди зразу зайшли *асвабодітелі*, зайняли школу боксу. [38];

«В ніч на 14 вересня військова контррозвідка СБУ та ВМС провели унікальну *спецоперацію* біля Євпаторії - "*відмінували*" російський комплекс ППО "Тріумф" вартістю 1,2 млрд доларів». [41].

4. Волюнтативна, що має на меті викликати реакцію співрозмовника – почуття, емоції. Інколи вона виявляється в наказовості, можливості за допомогою мови примусити співбесідника діяти всупереч його власним переконанням, чинити так, як того бажає мовець,

Наприклад: «Швидко його *закобзонь!*» [6];

«*Задонать* разом із Visit Ukraine [41].

5. Емотивна функція, що включає в себе внесення стильового забарвлення та емоційного відтінку у мовлення. Це досягається за допомогою різних мовних засобів, включаючи афікси, зміну конотативної семантики та сфери функціонування слів:

«Це принесло велику штучність, безвідповідальність процесу, ми створили образ диктатора в особі Прем'єр-міністра, людини, яка може робити що завгодно, яка може приводити країну до *безбюджеття*, ми можемо жити без резолюції, у космічних запозиченнях, я б сказав з точки зору права, сформульована дуже слабка відповідальність за це» [26].

«*Арестовлення* заспокоює нерви, але інколи виходить лише *чорнобайти*»» [26].

Отже, інноваційні поняття та явища, що виникають в суспільному житті, сприяють поповненню словникового складу сучасної української мови. Неологізми є важливою складовою мовного розвитку, оскільки вони дають змогу мові адаптуватись до нових реалій і виражати нові ідеї та концепції.

Неологізми є своєрідною ознакою живої мови, оскільки вони відображають зміни в суспільстві, науковому прогресі, технологіях та

культури. Вони можуть бути створені за допомогою різних мовних процесів, таких, як афіксація, словоскладання, конверсія та інші.

Неологізми додають мові унікальності та багатограності, оскільки вони відображають сучасні тенденції, нові ідеї та реалії. Вони використовуються для назви нових технологій, наукових відкриттів, соціокультурних явищ, політичних термінів та багатьох інших сфер життя. Це допомагає мові залишатися живою та актуальною, виражати нові ідеї, концепції та реалії, які з'являються в сучасному світі. Це важливий аспект для розвитку мови, адже вона має адаптуватися до змін у суспільстві та відображати його поточний стан. Таким чином, неологізми є необхідним елементом мовного розвитку і збагачення її лексичного запасу.

Суспільно-політичні події мають безпосередній вплив на мову людей. Україна, що наразі живе у війні, переживає значні зміни в мовному вживанні, які відображають події, що відбуваються. Нові слова часто виникають шляхом переосмислення або додавання нових аспектів до вже існуючих понять або предметів. Це може бути спрямовано на вираження різних емоційно-оцінних аспектів, що стосуються цих понять або предметів.

Часто в мові з'являються лексичні неологізми-запозичення, які включають назви озброєння, передових технологій, військові терміни та програми.

Також у медійному дискурсі активно використовуються трансномінації. Це означає, що існуючі поняття можуть бути позначені новою формою, головним чином з метою стилістичного вираження експресивно-емоційно-оцінних нюансів.

Ці зміни в мовленні свідчать про те, як мова адаптується до нових реалій і відображає ставлення та емоції людей, які переживають складні політичні та військові події. Мова стає інструментом вираження і спілкування, що відображає соціокультурний контекст і змінюється разом із ним.

2.3. Неологізми суспільно-політичної сфери з позитивною і негативною конотацією

Асоціативні зв'язки між лексемою (словом) і формованим нею образом були предметом досліджень учених, таких, як *Т. Ковалевська, Н. Кутуза, Н. Сологуб, О. Холод та інші*. Оцінні характеристики об'єкта, що позначається словом, з'ясував А. Совенко [33], а особливості суспільно-політичних новоутворень були аналізовані у дослідженнях А. Янкова [46]. Потребує систематизації система термінів. Зокрема, важливо встановити критерії розмежування термінів «суспільно-політичний новоутвір» та «суспільно-політичний неологізм». А. Янков підкреслює, що через багато концепцій у мовознавстві стосовно слова як мовної одиниці, яке ще не має універсального означення, ускладнюється розрізнення новоутворів та okazіоналізмів і їх ідентифікацію.

А. Янков наводить кілька критеріїв для розмежування термінів «суспільно-політичний новоутвір» та «суспільно-політичний неологізм» (табл. 2. 1).

№ за/п	Критерій
1.	Неологізми є лексичними одиницями мови і мовлення, <i>тоді як okazіоналізми обмежуються лише мовленням</i>
2.	Наявність автора не є суттєвою для неологізмів, <i>але є суттєвою для okazіоналізмів</i>
3.	Неологізми мають значення як позатекстове, так і текстове, <i>тоді як okazіоналізми обмежені лише текстовим значенням</i>
4.	Новизна неологізмів пов'язана з новизною денотата (позначуваного об'єкта), <i>тоді як новизна okazіоналізмів пов'язана з незвичністю поєднання морфем та компонентів слів</i>
5.	Свіжість неологізмів зникає з часом через повну лексикалізацію, <i>тоді як незвичність форми okazіоналізмів залишається, навіть якщо новизна зникає</i>

Табл. 2.1. Основні критерії розмежування між термінами «суспільно-політичний новоутвір» та «суспільно-політичний неологізм» [46, с. 8]

Ці критерії допомагають встановити розмежування між цими двома поняттями в контексті суспільно-політичної лексики.

У рамках нашого дослідження розглянемо неологізми як засіб воєнного протистояння.

1. Новотвори як засіб відображення воєнного протистояння. Для досягнення негативної реакції реципієнта щодо певних подій можна використовувати слова, які мають негативні асоціації. Ці слова часто формуються за допомогою використання тематичних пейоративів. Завдяки великому агітаційному потенціалу можна надати негативний відтінок будь-якій лексемі. Спостереження за такими мовними одиницями дають змогу умовно поділити їх на дві групи: ***штучні та рефлексивні***.

1.1. Штучні новотвори – це лексеми, які були введені в суспільне мовлення офіційною пропагандою з метою формування відповідної оцінки певних подій або осіб. Такі слова придумуються з пропагандистською метою і поширюються у суспільстві завдяки сильній підтримці засобів масової інформації. До цієї групи можна віднести лексеми, такі, як «фашисти», «бандерівці», «навики» (національна гвардія), «хунта», «каратели» тощо. Майже всі ці слова, а також поняття, які вони позначають, вже давно стали частиною «картини світу» для багатьох українців. Однак, у сучасних умовах є всі підстави вважати їх семантичними неологізмами, оскільки їм штучно надано нові значення.

Лексема «фашист» викликає негативні асоціації у мовців протягом кількох поколінь. Спочатку вона була визначена як «прибічник фашизму або член фашистської організації», але потім отримала додаткове негативне забарвлення, яке означає «особу, яка здійснює жорстокості та вбивства». Ця негативна конотація була поширена завдяки пропаганді, яка ставила своєю метою розживити міжетнічну або міжсвітоглядovu ворожнечу. Таким чином, слово «фашист» набуло нового смислу, і тепер його використовують для позначення будь-яких українців, які підтримують проєвропейський шлях розвитку. Цей підхід ґрунтується на загальнолюдському уявленні про «своїх»

і «чужих», а також на радянській ідеї «наші – фашисти». Лексему *«фашист»* активно поширюють через ЗМІ та Інтернет, і потім мовці самостійно формують негативну інформацію та оцінки щодо цієї категорії осіб. Проте важливо зауважити, що ця оцінка штучно створюється пропагандистами.

Аналогічну ситуацію спостерігаємо й з лексемою *«каратели»*. У сучасному мовному протистоянні це слово використовується зі значенням *«учасники карального загону, каральної експедиції»* щодо українських військових, які беруть участь у російсько-українській війні.

Пропаганда використовує це слово для створення негативного образу української армії, намагаючись засіяти сумніви щодо її дій і дискредитувати військових. Штучно навантажуючи лексему *«каратели»* негативним звучанням, пропаганда спрямовує свідомість громадян на формування відповідної негативної оцінки української армії загалом.

Зауважимо, що це є стратегічним інструментом пропаганди, спрямованим на маніпулювання думками та почуттями громадян, а не на об'єктивну передачу інформації.

1.2. Рефлексивні новотвори, з урахуванням значення слова «рефлексивний» (проходить мимовільно, несвідомо), можна визначити як ті, що виникають як природна реакція мовців і поширюються переважно через інтернет-мережу в коментарях, блогах, дописах. На відміну від штучних новотворів, вони не потребують додаткової «інформаційної розкрутки» через ЗМІ. До цієї категорії можна віднести такі неологізми, як: *«вата»*, *«ватник»*, *«Домбас»*, *«зелені чоловічки»*, *«кісільовщина»*, *«колорад»*, *«кримтроль»*, *«кулявлоб»*, *«ленінопад»*, *«миздобули»*, *«миротворчення»*, *«правосек»*, *«порєбрик»*, *«рашазмі»*, *«русскомірци»*, *«сепар»*, *«тітушки»* та інші.

Заслуговує на окрему увагу неологізм *«війномир'я»*, що використовується для позначення фальшивого офіційного перемир'я, якого вороги насправді не дотримуються. Такий термін акцентує на протиріччі між оголошеним миром та фактичними воєнними діями, що продовжуються.

Серед сучасних неологізмів відмітимо:

– лексему «відправосєчити», що використовується зі значенням «фізично покарати». Виникнення цього неологізму пов'язане з інтенсивною пропагандистською «демонізацією» представників праворадикальної організації «Правий сектор»;

– «Путінг» (Путін + мітинг) – це назва масових заходів, організованих для підтримки президента росії Путіна;

– «Путіненд» (Путін + президент) – це насмішка, що показує закріплення посади президента росії виключно за однією особою;

– «Окупендум» (окупація + референдум) – це оказіональна назва референдумів, які були проведені в Криму та на території Луганської і Донецької областей під час окупації їх російськими військами.

– «АТО в Криму» – це фразеологізоване поєднання, яке використовується для позначення погіршення умов туристичного сезону в Криму після окупації.

Ці неологізми виникають у результаті рефлексивної реакції мовців на певні події або ситуації і використовуються для висловлення певних емоцій, сарказму або критики. Вони часто трапляються в коментарях, соціальних мережах та інтернет-дискусіях.

Аналізуючи характер оцінки, яку мовці надають певному явищу, можна виділити деякі оцінні маркери, які вказують на позитивну або негативну оцінку:

2.1. Оцінка-нівелювання є явищем, при якому позначення понять, штучно придуманих пропагандистами, стають предметом іронічної гіперболізації з метою нівелювання приписуваних якостей. У таких випадках оцінювані якості можуть бути повністю знецінені або замінені іншими.

Один із відомих прикладів такої оцінки-нівелювання є неологізм «кримнаш», який був створений російською пропагандою як гасло "Крим наш!" після окупації росією півострова Крим. Однак українська спільнота відреагувала на це великою кількістю жартів, і з часом цей неологізм набув

протилежних, пейоративних конотацій. Він почав використовуватися для вираження фанатичного прояву патріотизму, що викликаний сумнівними державними здобутками: «Це відкрило двері до концепції «КримНаш»» [41]. Ця фраза ілюструє іронічне використання цього неологізму.

Оцінка-нівелювання може бути способом висловлення сарказму, гумору або критики щодо певних явищ або термінів. Вона часто виникає як реакція на пропагандистські спроби маніпуляції та штучного формування оцінок у суспільстві.

2.2. Оцінка-героїзація відбувається, коли певним особам або поняттям приписуються позитивні властивості та надприродна сила. Це виявляється в створенні слів із позитивними конотаціями, які героїзують ці особи або поняття. Найвідомішими прикладами таких неологізмів є «кіборги» та «укропи».

Слово «кіборги» виникло з поєднання «кібернетичний організм» і в науковій фантастиці використовувалося для опису створінь, які об'єднували людські та машинні характеристики. Проте у вересні 2014 року воно отримало популярність, коли один користувач Фейсбуку використав його для опису українських військових, які захищали Донецький аеропорт. З того часу слово стало узагальненою назвою для відважних воїнів, які не знають страху і віддані своїй роботі.

Лексема «укропи» спочатку мала презирливий відтінок, але з часом її значення розширилося. Українські патріоти перетворили її на абревіатуру «УКРАїнський Опір» і використовували її як позитивну характеристику себе. Це призвело до «героїзації» лексеми, яка тепер містить у собі позитивні конотації. Також у новому словосполученні «кіборг-укроп» поєднуються позитивні асоціації обох слів.

Отже, оцінка-героїзація є одним зі способів формування позитивного ставлення до певних осіб, групи людей або понять у суспільстві. Вона може відображати патріотичні настрої та підкреслювати важливість певних ідей або цінностей.

2.3. Оцінка-облагородження використовується для замаскування справжніх намірів і створення позитивного враження. У контексті російсько-української війни були придумані слова, що мають мирну конотацію, але приховують військовий зміст. Наприклад, пропагандисти використовували термін «*ввічливі люди*» (російська версія: «*вежливые люди*») для позначення російських військових. «Ввічливі люди» мали стати образом воїнів-визволителів, які прибули, щоб захистити мирні міста та села від уявних фашистів-бандерівців. Їх зображували як ввічливих, привітних, усміхнених людей, які охоче фотографуються з дітьми та молодими жінками. Це мав бути спосіб уникнути негативних асоціацій, які виникають при вживанні слів «солдати», «військові», «армія». Для зміцнення позитивної оцінки та впливу на адресата були створені гасла з цим терміном, наприклад: «Увічливість міста бере» (російська версія: «Вежливость города берет»). Це гасло працює, замінюючи поняття «агресія» на «ввічливість». Таким чином, коли армія захоплює місто, це сприймається як агресія, але відбирання території «ввічливо» не сприймається як щось погане. Адресат, на кого спрямована ця мовна маніпуляція, сприймає подію як благородний вчинок.

2.4. Оцінка-насмішка є способом використання новотворів з метою образити, висміяти та проявити зверхність над опонентом – «*ватник*» або «*вата*». Цей інтернет-мем, що з'явився в соцмережі ВКонтакті у 2011 році, став уособленням зневаги та негативного уявлення про російських патріотів, які вважалися безініціативними та безкритично сприймають пропаганду, що створена для них. Ватники не здатні до самостійного мислення та серйозних рішень, вони вважають, що їм потрібна «сильна рука» керівника, який приведе їх до «щасливого майбутнього». Термін активно використовувався в російському інтернеті для насмішки над «квасним патріотизмом» (безапеляційне схвалення усього, що вважається «своїм»), а також захопленням алкоголем.

В українськомовне середовище неологізми «*ватник*» та «*вата*» увійшли після 2014 року, що було пов'язано з проявами сепаратизму.

Водночас зауважимо, що українське тлумачення лексеми «ватник» трохи змінилося, залишаючи попереднє значення, але з додатковою конкретизацією: «ватники» стали означати проросійськи налаштованих осіб, які ненавидять все українське, підтримують анексію частини території України, закликають до введення військ іншої держави та можуть зрадити свою країну заради особистих вигод. Було створено різні похідні слова, наприклад, «ватна паличка» для позначення жінок, які прихильні до таких поглядів, або «ватомна бомба» для антиукраїнської пропаганди.

«Вишиватник» є словом, яке було створено в протилежність термінові «ватник». Воно поєднує в собі слова «вишиванка» та «ватник» і використовується для опису малоосвіченого українського патріота, який не здатний аналізувати суспільно-політичні процеси та проявляє агресію до всього російського, а його патріотизм обмежується лише носінням вишиванки. Однак, можна припустити, що використання цього терміну має глибше значення. Його основою є національний символ – вишиванка. Комбінація з уже негативним терміном «ватник» призводить до затушовування цінностей, які є важливими для кожного українця. В результаті суспільство отримує негативну мітку-насмішку, яку «прикріплюють» до кожного, хто використовує національну символіку.

Терміни «зрада» та «перемога» використовуються для позначення панічного або необґрунтованого стану патріотів, які легко піддаються антиурядовій пропаганді в інтернеті або, навпаки, демонструють надмірне бажання владних структур показати свої досягнення. На сьогоднішній день відповідні хештеги використовуються вже з іронічним значенням (*Як #зрада стала #перемогою: історія найпопулярнішого мему*) [43].

Варто зазначити, що наявність значної кількості слів із пейоративним відтінком може свідчити про високу соціальну напругу в суспільстві. Пейоративні терміни часто використовуються для вираження негативного ставлення до певних груп або ідеологій. Швидкість поширення таких термінів у суспільстві також може свідчити про загострення суспільно-

політичних проблем. Соціальна напруга може стимулювати поширення пейоративних слів через медіа, соціальні мережі та особисті комунікації. Високий темп поширення пейоративних термінів може свідчити про активність дискусій, протистоянь або емоційну напруженість у суспільстві.

Отже, використання мовних одиниць, включаючи неологізми та okazіоналізми, може бути одним із засобів підвищення соціальної напруги. В Україні з кінця 2013 року та до сьогодні спостерігаємо активну політичну ситуацію, яка відображається в мовному просторі.

Політичні процеси та конфлікти зазвичай активізують мову, призводячи до появи значної кількості неологізмів та okazіоналізмів. Неологізми, які виникають у цей період, можуть виражати нові ідеї, політичні терміни, концепції, або мати емотивне забарвлення, що сприяє вираженню емоційної напруги в мовленні.

Отже, мова є важливим виразником соціальних процесів та відображає й реагує на соціальну напругу у суспільстві. Використання неологізмів, okazіоналізмів та зміна лексичних значень існуючих слів є одним із проявів цієї реакції мови на політичні та соціальні зміни.

Висновки до другого розділу

Таким чином, провівши контекстуальний аналіз суспільно-політичних неологізмів в українському медійному дискурсі, приходимо до таких висновків:

1. Українська мова активно збагачується новими словами за допомогою різних способів словотворення, зокрема *афіксації, словоскладання та скорочення*. Афіксація, включаючи префікси та суфікси, є найбільш продуктивним способом утворення слів, що розширюють лексичний запас мови. Словоскладання дозволяє поєднувати слова та створювати нові складні слова зі своїми власними значеннями. Скорочення, хоча менш поширений спосіб, також використовується для утворення нових слів шляхом скорочення частин слів або використання перших літер.

Неологізми, як нові слова або вислови, допомагають розвивати мову, відображають сучасні реалії та потреби спільноти.

2. Інноваційні поняття та явища, що виникають у суспільному житті, сприяють поповненню словникового складу сучасної української мови. Неологізми, які виникають у результаті цих інновацій, є важливим складником мовного розвитку, оскільки вони відображають зміни в суспільстві, науковому прогресі, технологіях та культурі.

Неологізми відображають сучасні тенденції, нові ідеї та реалії, а їх різноманітність додає унікальності та багатогранності до мови. Вони допомагають мові адаптуватись до нових концепцій та виражати сучасний світ.

Суспільно-політичні події мають безпосередній вплив на мову людей, особливо в періоди конфліктів та воєн. Україна, перебуваючи у військовому конфлікті, переживає зміни в мовленні, які відображають події та емоції людей. Це може включати переосмислення існуючих понять, створення нових слів та використання запозичень з мов інших країн.

3. Українська мова постійно розвивається і збагачується новими словами та виразами, які відображають сучасні реалії та інновації у різних сферах життя. Це свідчить про живу та актуальну природу мови, її здатність пристосовуватись до змін у суспільстві та виражати нові ідеї. Використання таких мовних одиниць, включаючи неологізми та okazіоналізми, може бути одним із способів підвищення соціальної напруги. Україна з 2013 року і до сьогодні перебуває у складній політичній ситуації, яка відбивається у мовному просторі. Політичні процеси та конфлікти, як правило, активізують мову і сприяють появі багатьох неологізмів та okazіоналізмів. Ці нові слова можуть виражати нові ідеї, політичні терміни, концепції або мати емоційне забарвлення, що сприяє вираженню емоційної напруги у мовленні.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши неологізми суспільно-політичної сфери, які використовуються в українському медійному дискурсі, ми дійшли таких висновків:

1. Узагальнивши підходи до трактування поняття «неологізм» багатьма дослідниками, ми виділили два основних підходи. Згідно першого, неологізми є новоствореними синонімами існуючих понять. У такому визначенні неологізми додають нові семантичні відтінки до існуючих лексичних одиниць, акцентуючи увагу слухача на оцінному або іншому семантичному аспекті. Другий підхід описує неологізми як новоутворення, сформовані на основі існуючого мовного матеріалу за всіма правилами словотворення. Ці нові лексичні одиниці часто відображають нові реалії, що відсутні у загальноживаній лексиці.

2. Вивчивши причини і способи творення неологізмів, ми з'ясували, що з'ява нових слів (неологізмів) є невід'ємною частиною живої мовної системи. Це спричиняється як суспільними потребами в описі нових явищ та об'єктів, так і культурними впливами та технологічними змінами. Основними способами продукування неолексем суспільно-політичної сфери вважаємо такі: **афіксія (суфіксація, префіксація, конфіксація), осново-, словоскладання, телескопія, конверсія, скорочення (усічення), запозичення з інших мов, а також лексико-семантичний.** Ці способи дають змогу мові ефективно адаптуватися до змін у суспільстві та відображати нові реалії, збагачуючи лексичний склад мови.

3. Дослідивши типологію неологізмів та принципи їх класифікації, ми дійшли висновку, що на сьогоднішній день не існує однозначної класифікації неологізмів, яка б охоплювала всі рівні інновацій. Дослідники використовують різні критерії для класифікації неологізмів, такі, як час введення в мову, методи утворення, ступінь новизни та інші ознаки.

4. Ознайомившись із структурно-семантичною характеристикою суспільно-політичних неологізмів, ми встановили, що українська мова активно збагачується новими словами за допомогою різних способів словотворення, зокрема афіксації, словоскладання та скорочення. Афіксація, включаючи префікси та суфікси, є найбільш продуктивним методом утворення слів, що розширюють лексичний запас мови. Словоскладання дозволяє поєднувати слова та створювати нові складні слова зі своїми власними значеннями. Скорочення, хоча менш поширений спосіб, також використовується для утворення нових слів шляхом скорочення частин слів або використання перших літер.

Неологізми, як нові слова або вислови, допомагають збагачувати нашу мову, відображати сучасні реалії та потреби спільноти.

5. Дослідивши функційні особливості неологізмів, ми спостерегли, що інноваційні поняття та явища, що виникають у суспільному житті, сприяють поповненню словникового складу сучасної української мови. Неологізми, які виникають у результаті цих інновацій, є важливою складовою мовного розвитку, оскільки вони відображають зміни в суспільстві, науковому прогресі, технологіях та культурі.

Неологізми відображають сучасні тенденції, нові ідеї та реалії, а їх різноманітність додає унікальності та багатогранності нашій мові. Вони допомагають мові адаптуватись до нових концепцій та виражати сучасний світ.

Суспільно-політичні події мають безпосередній вплив на мову людей, особливо в періоди конфліктів та воєн. Україна, перебуваючи у військовому конфлікті, переживає зміни в мовленні, які відображають події та емоції людей. Це може включати переосмислення існуючих понять, створення нових слів та використання запозичень з мов інших країн.

6. Розглянувши причини набування новою лексикою позитивних та негативних конотацій, ми дійшли висновку, що українська мова постійно розвивається і збагачується новими словами та виразами, які відображають

сучасні реалії та інновації у різних сферах життя. Це свідчить про живу та актуальну природу мови, її здатність пристосовуватись до змін у суспільстві та виражати нові ідеї. Використання таких мовних одиниць, включаючи неологізми та okazіоналізми, може бути одним із способів підвищення соціальної напруги.

Отже, мова виступає важливим виразником соціальних процесів та реагує на соціальну напругу у суспільстві. Використання неологізмів та зміна лексичних значень існуючих слів є одним із проявів цієї реакції мови на політичні та соціальні зміни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вдовичин І. Я., Угрин Л. Я., Шипунов Г. В. Новітня політична лексика (неологізми, okazіonalіzми та інші новотвори). Львів : Новий Світ – 2000, 2015. 492 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Avtorskyi_kolektyv/Novitnia_politychna_leksyka_ne_olohizmy_okazionalizmy_ta_inshi_novotvory/
2. Волинські новини. URL: <https://www.volynnews.com/>.
3. Волощук І., Наливайко В. Лексико-семантичні та структурні особливості утворення неологізмів у медіатекстах. *Молодий вчений*. 2020. №11 (87). С. 411–415. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-11-87-88>
4. ГлавКом. URL: <https://glavcom.ua/news.html>
5. Гладка В. А. Поняття «неологізм» у світлі сучасних лінгвістичних парадигм. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. 2009. С. 170–177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2009_11_30
6. Громадське. URL: <https://hromadske.ua/>.
7. Детектор медіа. URL: <https://detector.media/>.
8. Єльнікова Н. І. Неологізми у медіатекстах періоду військового стану в Україні. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах військового стану* : зб. наук. пр. (м. Харків, 26 трав. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец. фіз. підготовки ф-ту № 3, Наук. парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2022. С. 298–300. URL: <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/5400>
9. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Коць Т. А. Літературна норма і мовна практика: монографія. Ніжин : ТОВ Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. 320 с.
10. Жайворонок В. В. Лексична підсистема мови і значення мовних одиниць. *Мовознавство*. 1999. № 6. С. 32–46.

11. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Київ : Вища школа, 1972. 345 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000852>
12. Інформаційне агентство «Інтерфакс-Україна». URL: <https://interfax.com.ua/>
13. Інформаційне агентство «Уніан». URL: <https://www.unian.ua>
14. Карабута О. П. Сучасна суспільно-політична лексика. *Південний архів : філологічні науки*. Херсон : Айлант, 2002. Вип. 14. С. 69–72.
15. Карабута О. Сучасна суспільно-політична лексика : семантико-структурний аспект. *Науковий вісник ХДУ. Серія : Лінгвістика* : зб. наук. праць. Херсон : Вид-во ХДУ, 2013. Вип. 19. С. 54–57. URL: <http://eKhSUIR.kspu.edu/handle/123456789/396>
16. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Київ : Видавн. дім Д. Бураго, 2008. 336 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0002007>
17. Колоїз Ж. В. До питання про диференціацію основних понять неології. *Вісник Запорізького ун-ту: Філологічні науки*. Запоріжжя, 2002. № 3. С. 78–83. URL: <https://web.znu.edu.ua/herald/issues/archive/articles/2776.pdf>
18. Колоїз Ж. В. Семантичні неологізми як результат семантичної деривації. *Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія : Філологія*. 2005. № 659. Вип. 44. С. 6–11. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5570/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%97%D0%B7%20%D0%96.%20%D0%92.%20%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%BD%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%B7%D0%BC%D0%B8.pdf>
19. Колоїз Ж.В. Українська неологія: здобутки та перспективи. *Наукові праці. Філологія. Мовознавство*. Том 105. С. 57–62. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/movoznavstvo/2009/105-92-11.pdf>

20. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. пос. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2008. 423 с.
21. Косович О. В. До питання про суть неологізму в сучасній лінгвістиці. *Записки з романо-германської філології*. 2012. Вип. 2. С. 71–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zrgf_2012_2_12
22. Кочерга О., Кулик В. Українські термінологічні словники довоєнного періоду в бібліотеках Києва та Львова. *Вісник АН України*. 1994. № 4. С. 55–61. URL: http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F/?func=direct&doc_number=000090589&local_base=LSL01
23. Кротевич Є.В. Словник лінгвістичних термінів. Київ : АН УРСР, 1957. 360 с.
24. Курило Т. Неологізми суспільно-політичної сфери (на матеріалі політичних промов Дж. Буша). *Перекладацькі інновації : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції*, м. Суми, 12-13 березня 2015 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. Суми : СумДУ, 2015. С. 20–22. URL: <https://core.ac.uk/reader/141443970>
25. Лисенко Ю.В. Лексика. Фразеологія. Сучасна українська мова. Довідник. Київ : Либідь, 2013. С. 234–240.
26. Мультимедійна платформа іномовлення України «Укрінформ». URL: <https://www.ukrinform.ua/>
27. Навальна М. Динаміка лексику української періодики ХХІ ст. : монографія. Київ, Ін-т укр. мови; ВД Дмитра Бураго, 2011. 328 с. URL: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua/bitstream/handle/8989898989/1508/monograf.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
28. Нецименко Г. П. Динаміка речового стандарту сучасної публичної вербальної комунікації: Проблеми. Тенденції розвитку. *Вопросы языкознания*. 2001. № 1. С. 98–132.
29. Олексенко В. П. Сучасні словотвірні процеси як відображення мовної картини світу. *I Міжнародна науково-практична конференція*

«Філологія та лінгводидактика в умовах євроінтеграції: реалії і перспективи», 25–26 жовтня 2018 року. URL: <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx>

30. Попкова О. А. Сучасний газетний дискурс як сфера об'єктивації складних слів. *Мова*. 2020. № 33. С. 98–103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mova_2020_33_20

31. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава: Довкілля-К., 2008. 712 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001849>

32. Сербенська О. Інновації у мові сучасних українських мас-медіа. *125 років Наук. тов-ва ім. Шевченка : зб. наук. пр. і матеріалів, присвяч. ювілею тов-ва*. Львів, 2001. С. 158–177.

33. Совенко А. М., Дорда В. О. Реалізація позитивної оцінки в англійському та американському сленгу. *Філологічні трактати*. 2012. Т. 4, № 2. С. 100–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Filtr_2012_4_2_19

34. Ставицька Л. О. Дискурс помаранчевої пристрасти. Київ : Критика. 2005. № 3. С. 3–16. URL: <https://krytyka.com/ua/articles/dyskurs-pomaranchevoyi-prystrasty>

35. Стишов О. А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. *Лексикологія. Лексикографія : навчальний посібник*. Біла Церква: Авторитет, 2019. С.30–35. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua>

36. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). 2-ге вид., переобл. Київ : Пугач, 2005. 388с.

37. Струганець Л. В. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття. Тернопіль : Астон, 2002. 352 с.

38. Суспільне | Новини. URL: <https://suspilne.media/>.

39. ТСН. URL: <https://tsn.ua>

40. Українська мова: Енциклопедія / [редкол.: В. М. Русанівський, О.О. Тараненко, М. П. Заблук та ін.]. Київ : Вид-во «Укр. Енцикл.» ім.М.П.Бажана, 2004. 824 с.

41. Українська правда. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/>
42. Українські новини. URL: <https://ukranews.com/ua>
43. Факти. <https://fakty.com.ua/ua/>
44. Фаріон І. Д. Мовна норма : знищення, пошук, віднова : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. 328 с.
45. Як #зрада стала #перемогою: історія найпопулярнішого мему URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20150721-1556621/>
46. Янков А. В. Соціально-політичні неологізми і okazіоналізми в американському варіанті англійської мови: структура – семантика – функціонування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01 – «Українська мова». Львів, 2004. 22 с.
47. ZIK.UA. URL: <https://zik.ua/news>.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Словник неологізмів російсько-української війни

№ п/п	Неологізм	Значення	Джерело
1.	4.5.0	цифровий код, який означає, що у секторі відповідальності командира все спокійно	https://kp.ua/ua/life/a656072-filoloh-ihor-khvorostjanij-pro-slovník-vijni-letit-bljedina-horit-bavovna-i-pro-ukrajinsku-lajku
А			
2.	<i>Азов — сталь</i>	фраза, якою українці віддають шану захисника Маріуполя, їхній стійкості й незламності	https://chytomo.com/abetkapovnomasshtabnoi-vijny-iaki-slova-vvijshly-v-uzhytok-i-chomu/
3.	<i>Акціант</i>	учасник акції непокори	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
4.	<i>Аналоговнет</i>	щось, вигадане в росії	https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3710514-u-rf-zgadali-pro-cergovij-analogovnet-so-sobou-avlae-toj-bronebojsik.html
5.	<i>Антипіар</i>	протилежне до піару	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
6.	<i>Арестовлення</i>	заспокійливі повідомлення	https://radiotrek.rv.ua/news/arestovlennya-zaspokoyuie-nervi-ale-inkoli-vihodit-lishe-chornobayiti.-slovník-suchasnoyi-ukrayinskoyi-movi_285999.html
7.	<i>Арта</i>	артилерія	https://www.radiosvoboda.org/a/32150927.html
8.	<i>Асвабадітелі</i>	рашисти, які здійснюють «ваєнну аперацию» і прагнуть звільнити українські території від нацистів	https://bigkyiv.com.ua/asvabadyeli-rosijskoyi-armiyi-yaki-katuvally-gvaltuvally-tavbyvally-czyvilne-naselennya-v-buchi-otrymally-pochesnezvannya/
9.	<i>АТОшник</i>	учасник антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей України	https://www.bbc.com/ukrainian/blog-olexandronomarov-42398686
Б			
10.	<i>Бавовна</i>	термін, що використовується для позначення вибуху на	https://tsn.ua/ato/babovna-ukrimu-pershi-podrobici-

		підконтрольній росіянам території, пов'язаний з використанням слова «хлопок» у російських ЗМІ	2383843.html
11.	<i>Базувати</i>	здійснювати антиросійсько-позитивні дії і давати їм позитивну оцінку	https://www.ukrinform.ua
12.	<i>Байденоterapia</i>	аргументовне переконання і схилення на свій бік	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cach e:calZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=11&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
13.	<i>Байрактар</i>	назва турецького безпілотної, який Анкара продала Києву	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8e4d9674-3792-42a3-a716-766881366f21/content
14.	<i>Байрактарити, енлоїти, джавелініти, стінгерити та хаймарсити</i>	знищувати супротивника залежно від озброєння	https://www.rbc.ua/rus/news/zhargon-ta-neologizmi-kviyna-zbagatila-slovnikoviy-1676393294.html
15.	<i>Бандерівці/ жидобандерівці</i>	іронічна самоназва українських сил спротиву, що використовує штампи ворожої пропаганди	https://ukrline.info/2022/10/19/strong-khto-taki-banderivtsi-strong/
16.	<i>Бандероль</i>	посилка з України: мертвий окупант у мішку	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf
17.	<i>Бандеромобіль (Бандера + автомобіль)</i>	жартівлива назва українського броньованого автомобіля, який був вигаданий та створений активістами під час війни на сході України.	https://mezha.media/2022/07/02/banderomobilnyshchyt-okupantiv/
18.	<i>Бандеросмузі (Бандера + смузі)</i>	запалювальна суміш, яка також відома під назвою «коктейль Молотова»	https://suspilne.media/214732-zaporizci-vcatsa-vigotovlati-ta-kidati-banderosmuzi/
19.	<i>Бандота</i>	збірне до бандит; збірне до учасників банди	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
20.	<i>Батальйон «Монако»</i>	українські VIP-біженці	https://tsn.ua/exclusive/batalyoni-monako-ta-dubay-trolazurnogo-berega-schovidomo-pro-elitnih-ukrayinskih-bizhenciv-2341363.html

21.	<i>Бігморди</i>	морди (обличчя) на «бігбордах» (спотворене <i>білборд</i>) – зображення провладно кандидатів на агітаційних щитах, як правило, великих розмірів	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
22.	<i>Блекаут</i>	означає масове відключення електроенергії у темний час доби	http://www.aphn-journal.in.ua/archive/61_2023/part_2/22.pdf
23.	<i>Бледіна, бледина</i>	оголосити повітряну тривогу	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cach e:calZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=26&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
24.	<i>Бойові комарі</i>	мем, який з'явився у відповідь на російський наратив про нібито біологічну зброю України	https://weukraine.tv/kimyty-j-hajmarsyty-orkiv-sprychynyayuchy-bavovnu-novi-slova-v-ukrayinskij-movi-yaki-varto-znaty/
25.	<i>Бронік</i>	бронезилет	https://zaborona.com/zsu-z-2023-nosytymut-lyshe-ukrayinski-broniky-ta-sholomy-chy-cze-realno/
26.	<i>Бульбафюрер</i>	самопроголошений президент білорусі	https://zahidfront.com.ua/news/Bulbafyurer-pidtverdivshho-v-Bilorusi-oruduyut-diversanti-i-kinuv-viklik-Ukrayini.html
В			
27.	<i>Валять Шольца</i>	постійно обіцяти, але нічого не давати	https://uk.globalvoices.org/2022/12/20/7228/
28.	<i>Ваньки</i>	росіяни, які приходять воювати в Україну	https://inshe.tv/important/2022-12-09/725617/
29.	<i>Ватник, вата</i>	проросійськи налаштовані особи, які ненавидять все українське, підтримують анексію частини території України, закликають до введення військ іншої держави та можуть зрадити свою країну заради особистих вигод	http://www.nrcu.gov.ua/news.html?newsID=100236
30.	<i>Вихідець</i>	особа, яка виходить (вийшла) із чогось, залишає (залишила) щось	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
31.	<i>Вишиватник</i>	малоосвічений український патріот, який не здатний аналізувати суспільно-	https://www.ukrinform.ua/rubric-society/1956496-vijna-na-tri-fronti-vatniki-

		політичні процеси та проявляє агресію до всього російського, а його патріотизм обмежується лише носінням вишиванки	visivatniki-ta-liberasti.html
32.	<i>Від'ємне виринання, також негативне зростання</i>	втрати, які Росія традиційно намагається нівелювати чи видати за перемоги	https://varianty.lviv.ua/89865-neolohizmy-viiny-slova-shcho-ziavylisia-za-ostanni-piv-roku
33.	<i>Відирпненими, нагостомелити, відізіюмити, забучити</i>	дати відсіч ворогові	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/24/part_1/31.pdf
34.	<i>Відірпнінути</i>	боротися, знищувати ворога	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cachec:calZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=26&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
35.	<i>Відкобзонити, відправити на концерт до Кобзона</i>	знищити ворога	https://www.youtube.com/watch?v=z14za1hynUc&ab_channel=8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB.ua
36.	<i>Відправосєчити</i>	фізично покарати	https://core.ac.uk/download/pdf/83099744.pdf
37.	<i>Відтягайло</i>	особа, яка відтягує голоси	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
38.	<i>Відхаймарсити</i>	нищити окупантів за допомогою хаймарсів	https://tsn.ua/ato/viynazminila-ne-lishe-zhittya-aley-movu-z-yavilis-neologizmi-i-bagato-layki-2107099.html
39.	<i>Владореформатор</i>	реформатор влади	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
Г			
40.	<i>Гауляйтер</i>	керівник окупаційної адміністрації області або міста, села з числа місцевих мешканців	https://www.unian.ua/curiosities/gaulyayter-balickiy-vidav-shcho-vidbivatimetsya-vid-zsugranatami-video-12323727.html
41.	<i>Град</i>	російська реактивна система залпового вогню	https://www.5.ua/regiony/moskovyty-nakryly-hradamy-kostiantynivku-nadonechchyni-ie-zahybli-

			310168.html
Г			
42.	<i>Гандж</i>	вада, недолік. План російської армії зі знищення України	https://vseosvita.ua/news/no-vi-slova-ta-zvoroty-shcho-vviishly-v-uzhytok-z-pochatkom-viiny-73926.html
Д			
43.	<i>Дебахненько</i>	людина, яка через свій інтерес та стурбованість може спричинити дуже багато шкоди	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/24/part_1/31.pdf
44.	<i>Демілітаризація</i>	елемент російського бойового нарративу, спрямованого на виправдання воєнного вторгнення в Україну з метою захисту від нібито здійснюваної НАТО мілітаризації України	https://www.unian.ua/war/d-emilitarizaciya-prikordonnih-oblastey-rf-tilki-pochinayetsya-boyec-legionu-svoboda-rosiji-12266931.html
45.	<i>Денацифікація</i>	вигаданий російською пропагандою термін щодо дій армії РФ та російського режиму, встановленого після запланованої окупації, на території України. План полягав у «звільненні України, зачистки її від нацистів, пронацистськи налаштованих людей та ідеологій»	https://vseosvita.ua/news/no-vi-slova-ta-zvoroty-shcho-vviishly-v-uzhytok-z-pochatkom-viiny-73926.html
46.	<i>Дерун</i>	особа, яка дере щось (у цьому разі – рекламні чи агітлістівки на стовпах)	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
47.	<i>Демінізація</i>	позбавлення ознак, властивостей тінізації; опредметнена дія (процес) виражена дієсловом <i>демінізувати</i>	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
48.	<i>Джавелініти</i>	нищити ворожу техніку за допомогою джавелінів	https://tsn.ua/ato/viyna-zminila-ne-lishe-zhittya-aley-movu-z-yavilis-neologizmi-i-bagato-layki-2107099.html
49.	<i>Диванний експерт</i>	людина, яка переважно знаходиться вдома (на дивані) та «аналізує» суспільно-політичні події, економіку країни, часто висловлюється у соцмережах	https://patrioty.org.ua/society/oleksandr-mozhesh-i-mene-vdaryty-ia-zh-tezh-dyvannyi-ekspert-i-tezh-tebe-krytykuiu-ianina-sokolova-zapysala-iaskrave-

		з приводу різноманітних подій, вважаючи свою думку експертною.	zvernennia-do-usyka-video-328075.html
50.	<i>Дисотека</i>	бойові дії	https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20220506-pro-dyskoteku-na-peredovij-shokoladky-ta-shvydku-peremogu-ukrayiny-rozpovid-serzhanta-zsu/
51.	<i>Донатити</i>	жертвувати кошти	https://theukrainians.org/slova-vijny/
Е			
52.	<i>Екс-діючий</i>	діючий у минулому, колись	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
53.	<i>Екс-майданівський</i>	у минулому майданівський	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
54.	<i>Ерефія</i>	іронічна назва російської федерації	https://firtka.if.ua/blog/view/kolis-erefia-nazivalasa-hazarieu-j-mi-platili-ij-daninu200792
Ж			
55.	<i>Жест доброї волі</i>	відступ росіян з окупованих територій	https://www.radiosvoboda.org/a/news-rosiya-zhest-dobroyi-voli/32317232.html
З			
56.	<i>Завести трактор</i>	найнеочікуваніший аргумент у будь-якому діалозі	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/24/part_1/31.pdf
57.	<i>Загарпнуємо</i>	знищення російських військових кораблів	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf
58.	<i>Задвохсотити</i>	знищити ворога	https://www.unian.ua/war/ukrajinski-vojini-zadvohsotili-fsbshnogo-popa-foto-12120774.html
59.	<i>Зазомбований</i>	Ознака за дією, названою дієсловом <i>зазомбувати</i>	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
60.	<i>Замогилити</i>	у значенні ліквідувати	https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/1_2023/part_1/2.pdf
61.	<i>Затридні</i>	обіцянки та плани росіян щодо перемоги, які виглядають нереалістичними у запланований термін	https://mykyivregion.com.ua/analytics/okupaciya-bacanshhini-kudi-podilisyata-cim-zaimalisyakerivnikigromad

62.	<i>Затрьохсотити</i>	поранити, нейтралізувати ворога	https://tyktor.media/polytsia/na_vlasnii_shkuri/rostyslav-chopyk/
63.	<i>Зелені чоловічки</i>	назва російських військових без відзнак на одязі та техніці, які у складі спецпідрозділів проводили таємні операції з захоплення і блокування об'єктів у ході російського вторгнення в Україну у 2014 році	https://www.facebook.com/5kanal/posts/3555439254493064/
64.	<i>Зеленка</i>	лісосмуга чи будь-яка інша лісиста місцевість	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d5318f28-94b5-478c-bbed-886a1f5d0459/content
65.	<i>Зрада</i>	базовий спосіб українського населення оцінити політику, економіку, різноманітні події, загальну ситуацію в країні тощо. Якщо відбулось погане – це зрада	https://www.youtube.com/watch?v=tloNWF5K04&ab_channel=%D0%93%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D1%8C%D0%A1%D1%83%D1%85%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2
66.	<i>Зрадофіли</i>	українці, які у всьому знаходять «зраду», негатив, занепад і не бачать виходу з такої ситуації	https://www.radiosvoboda.org/a/29071008.html
67.	<i>Зсуїст(-ка)</i>	називає українців, що неспростовно вірять у перемогу української армії	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cachе:RMRAluQNV_YJ:https://univd.edu.ua/science-issue/issue/5400&cd=9&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
68.	<i>Зукраїнити</i>	принизити росію на глобальному рівні	http://lisky.org.ua/site/news/news4705.shtml
І			
69.	<i>Їхтамнетити</i>	постійне заперечення росією своєї військової присутності в війнах проти окремих країн	https://gordonua.com/ukr/blogs/eydman/ihtamneti-namagajutsja-sprovokuvati-ukrajintsiv-ale-na-velikuvijnu-putin-nad-paranojidalnoju-bojaguztvom-jakogo-smijetsja-ves-svit-ne-navazhitsja-nikoli-1595890.html
К			
70.	<i>Кабачки</i>	термін, що використовується для позначення боєприпасів до ручних протитанкових гранат (РПГ)	https://www.youtube.com/watch?v=PdPyYHR6CPM&ab_channel=%D0%A2%D0%A1%D0%9D
71.	<i>Кавер</i>	чохол на каску	https://webcache.googleuser

			content.com/search?q=cach e:calZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=26&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
72.	<i>Кадирити</i>	вдавати з себе того, ким ти не є	https://www.ukrinform.ua
73.	<i>Калідор, коридор</i>	прихисток між двох стін як сховище під час повітряних тривог	https://24tv.ua/education/sapiens-up-navchannya-zakordonom-yak-ukrayinsku-shkolu-varshavi_n2380508/amp?siteId=6
74.	<i>Кацани</i>	збірне слово для росіян	https://33kanal.com/news/170950.html
75.	<i>Кіберкозаки, кіберпартизани</i>	спеціалісти, котрі працюють для нейтралізації ворога в кіберпросторі	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf
76.	<i>Кіборги</i>	захисники Донецького аеропорту, яких так назвав у вересні 2014 року проросійський бойовик, якого дивувало, чому передові загони російсько-терористичних військ не можуть взяти аеропорт	https://www.radiosvoboda.org/a/oborona-donetskogo-aeroportu-244/31064068.html
77.	<i>Кімити</i>	зберігати оптимізм	https://shotam.info/kimytyta-chornobaity-chy-znaieshty-novi-ukrainski-slovanarodzheni-pid-chas-viyny-test/
78.	<i>Кнопкодав</i>	особа, яка давить кнопку (про депутатів)	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
79.	<i>Колоради</i>	сленгова назва проросійських сепаратистів в Україні, які мають атрибутику з оранжево-чорними смужками на знак поваги до ордена Святого Георгія, однієї з найвищих військових нагород росії. Термін «Колоради» дарований колорадським жуком, шкідником, чиї помаранчеві та чорні смуги нагадують кольори ордена Святого Георгія	https://vseosvita.ua/news/novi-slova-ta-zvoroty-shchovviishly-v-uzhytok-z-pochatkom-viiny-73926.html

80.	<i>Колорадська стрічка</i>	Георгіївська стрічка, яку в Україні називають колорадською через двоколірне забарвлення у вигляді смужки з трьома чорними і двома помаранчевими смугами. В Україні заборонена на законодавчому рівні з 15 червня 2017 року	https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3674561-prigodi-koloradskoi-strickita-roztlinna-malolitnih-vijskovim-kospleem.html
81.	<i>Кримнаш</i>	термін, що виник після анексії Криму Росією та набув популярності серед росіян на тлі здійснення збройної агресії РФ проти України	https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3583207-zanedoocinku-ocevidnoi-nebezpeki-krimnas-teper-rozplacuutsa-usi.html
Л			
82.	<i>Лаптеногі</i>	збірне слово для росіян	https://newsua.one/news-military/79848-laptenogitikalirachkiyakzsupinilinastuprosiyanpidvugledarom.html
83.	<i>Ленінопад</i>	хвиля демонтажів і пошкоджень пам'ятників радянському політичному діячу Володимиру Леніну	https://www.5.ua/suspilstvo/visim-rokiv-leninopadu-ia-bronzovoho-vozhdiakhotilyperetvorytynatserkovnyi-dzvin-262592.html
84.	<i>Ленточка</i>	колона військової техніки	https://suspilne.media/211793-ak-vidrizniti-ukrainskih-vijskovih-vid-rosijskih-poasnue-zsu/
85.	<i>Літакопад</i>	безперервне збивання російських літаків	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf
М			
86.	<i>Майданівці</i>	учасники Революції Гідності, події якої відбувались на Майдані Незалежності у Києві	https://www.radiosvoboda.org/a/ekstradytsiia-maidanivtsia-rozsliduvannia-zlochyniv-proty-revoliutsii-hidnostichy-peresliduvannia-yii-uchasnykiv/31244315.html
87.	<i>Макроніти</i>	робити вигляд, що стурбований, при цьому без діяти	https://www.pinterest.com/pin/818881144757679893/
88.	<i>Мамкувати</i>	не виконувати простих дій задля збереження власного життя	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/24/part_1/31.pdf
89.	<i>Мандатносець</i>	Особа, яка носить (має) мандат	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.-

			2006. Т. 12. С. 245-266.
90.	<i>Марченкувати</i>	ганьбитися і смішити світ одночасно	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/24/part_1/31.pdf
91.	<i>Масмедійник</i>	працівник масмедій	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
92.	<i>Маячня</i>	збірна зневажлива назва всього, пов'язаного з маяком (про російсько-український конфлікт навколо ялтинського маяка)	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
93.	<i>Меркелювати</i>	вирішувати вигідні собі питання навіть із психом	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf
94.	<i>Мінусувати</i>	знищити ворога	https://www.facebook.com/watch/?v=796000735396395
95.	<i>Мобіки</i>	мобілізовані цивільні	https://tsn.ua/youtube/rosiyski-mobiki-yihali-v-ukrayinu-i-ne-doyihali.html
96.	<i>Могилізація</i>	мобілізація у росії	https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3587568-ogolosena-mogilizacia-prizvede-do-zminininisnogo-rezimu-v-rf-reznikov.html
97.	<i>Мокишани</i>	збірне слово для росіян	https://www.facebook.com/watch/?v=408165634402846
98.	<i>Мопед</i>	іранський дрон-камікадзе	https://defence-ua.com/weapon_and_tech/rosija_ta_iran_domovilis_pro_spilne_virobnitstvo_litaju_chih_mopediv_mova_pro_sotni_shahed_136-9713.html
99.	<i>Мордор</i>	іронічна назва російської федерації	https://armyinform.com.ua/2022/05/31/mordor-orky-sauron-rf-i-vygadanyj-svit-dzhona-tolkina/
100.	<i>Моркви</i>	термін, що використовується для позначення боєприпасів до стрілецьких гранатометів (СПГ)	https://tsn.ua/ato/tabletkamaslyata-situaciya-4-5-0-viyskoviy-sleng-zbroynih-sil-ukrayini-2121913.html
101.	<i>Москалі</i>	збірне слово для росіян	https://lb.ua/society/2022/03/15/509586_koli_vzhe_zakinchatsya_moskali.html
102.	<i>Московія</i>	іронічна назва російської федерації	https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-rus-i-moskoviya/31521000.html
103.	<i>Мотоліга</i>	знищена російська техніка.	https://kp.ua/ua/life/a65607

		Від російського плавучого бронетранспортера МТ-ЛБ	2-filoloh-ihor-khvorostjanij-pro-slovník-vijni-letit-bljedina-horit-bavovna-i-pro-ukrajinsku-lajku
104.	<i>Мультик</i>	універсальне камуфльоване забарвлення для різних місцевостей	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d5318f28-94b5-478c-bbed-886a1f5d0459/content
Н			
105.	<i>На нулі</i>	на передовій, на лінії розмежування	https://suspilne.media/332866-ak-vijskovi-zivut-na-nuli-rozpovid-bukovincakij-sluzit-na-harkivsini/
106.	<i>Наволонтерити</i>	знайти щось потрібне, навіть з-під землі дістати	https://24tv.ua/education/neologizmi-viyni-yaki-slova-zyavilisya-pislya-24-lyutogo-2022_n2273888
107.	<i>Наметянин</i>	мешканець наметового містечка	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
108.	<i>Нардепівець</i>	особа, що є нардепом	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
109.	<i>Натівець</i>	людина, яка не дотримується своїх обіцянок	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf
110.	<i>Небесна сотня</i>	збірна назва загиблих протестувальників під час Революції Гідності	https://www.khm.gov.ua/uk/content/nebesna-sotnya-chyn-yakuu-zmynyv-hid-istoriyi
111.	<i>Недоросія</i>	іронічно-зневажлива назва так званої Новоросії – кремлівського проекту по розчленуванню України	https://ua.krymr.com/a/28083894.html
112.	<i>Номекс</i>	вогнетривка, водонепроникаюча куртка	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cach e:calZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=26&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
113.	<i>Нулі</i>	лінія зіткнення з ворогом	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d5318f28-94b5-478c-bbed-886a1f5d0459/content
О			
114.	<i>Огірки</i>	термін, що використовується для позначення боєприпасів до протитанкових ракетних	https://tsn.ua/ato/tabletka-maslyata-situaciya-4-5-0-viyskoviy-sleng-zbroynih-

		комплексів (ПТРК)	sil-ukrayini-2121913.html
115.	<i>Окупендум (окупація + референдум)</i>	назва референдумів, які були проведені в Криму та на території Луганської і Донецької областей під час окупації їх російськими військами	https://www.obozrevatel.com/blogs/75386-vseukrainskij-okupendum.htm
116.	<i>Орки</i>	позначення російських солдатів, висловлюючи справжнє ставлення до «визволителів»	https://suspilne.media/272605-orki-poprosili-nenazivati-rosian-orkami-u-novomu-roliku-uanimals/
117.	<i>Оркістан</i>	місце, звідки походили орки	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cachecalZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=11&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
П			
118.	<i>Пакети</i>	тіла мертвих росіян	https://24tv.ua/education/sapiens-up-navchannya-zakordonom-yaku-ukrayinsku-shkolu-varshavi_n2380508/amp?siteId=6
119.	<i>Паляниця</i>	своєрідний «мовний пароль» або «слово-пароль»	https://detector.media/infospace/article/197633/2022-03-18-kodove-slovo-palyanytsya-shmygal-rozpoviv-brytanskomu-ministru-yak-ubezpechytys-vid-prankeriv/
120.	<i>Патріотизм</i>	патріотизм партії чи партійний патріотизм	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
121.	<i>Педалі</i>	термін, що використовується для позначення військового взуття	https://www.unian/
122.	<i>Педалі</i>	узагальнена назва військового взуття	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cachecalZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=26&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
123.	<i>Перегостомелити</i>	боротися, знищувати ворога	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cach

			e:calZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=26&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
124.	<i>Передок</i>	сленг військових, що означає передову лінію, де безпосередньо проходять бої	https://radiotrek.rv.ua/news/biyaci-na-peredku-narikayut-na-nespravedlivist-hto-i-yak-mozhe-zarobiti-bilshe-100-tisyach-griven_303140.html
125.	<i>Піксель</i>	українська військова форма	https://weekend.today/gorod/kursy-sprotyvu-dlya-cyvilnyh.htm
126.	<i>Політикеса</i>	жінка-політик	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
127.	<i>Порєбрік</i>	у первісному значенні – це «бордюр» у російській мові, а після окупації Криму слово стали застосовувати для зневажливого звертання до російських окупантів	http://www.golos.com.ua/article/369911
128.	<i>Поросята</i>	термін, що використовується для позначення снарядів до мінометів	https://www.youtube.com/watch?v=PdPyYHR6CPM&ab_channel=%D0%A2%D0%A1%D0%9D
129.	<i>Порохобот</i>	людина, яка завжди пише або говорить позитивно про президента Петра Порошенка	https://wz.lviv.ua/blogs/430362-chomu-porokhoboty-vyishly-na-zakhyst-sternenka
130.	<i>Потєрьнет</i>	брехливе твердження росіян про відсутність втрат тощо	http://surl.li/ksknf
131.	<i>Привезти унітаз</i>	мем, який означає налаштування і мародерські наміри російських військових	https://censor.net/ru/photo_news/3369949/rossiyane_ukrali_unitaz_iz_novoyi_pochty_pered_begstvom_s_harkovschiny_foto
132.	<i>Привид Києва</i>	збірний образ пілота винищувача, які захищали небо над Києвом	https://www.bbc.com/ukrainian/features-61291455
133.	<i>Привладний</i>	ознака того, хто/що при владі	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
134.	<i>Приліт</i>	російські ракети, що влучають у цивільні або військові об'єкти в Україні	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8e4d9674-3792-42a3-a716-766881366f21/content
135.	<i>Присвітити</i>	поранити ворога	https://www.ukrinform.ua

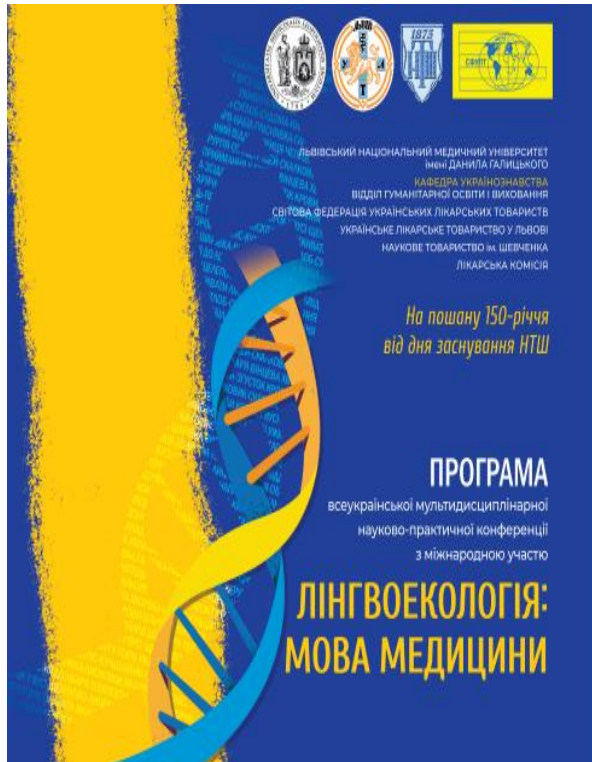
136.	<i>ПритУлити</i>	жертвувати гроші на армію (в цьому випадку — у фонд Сергія Притули)	https://weukraine.tv/kimyty-j-hajmarsyty-orkiv-sprychynyayuchy-bavovnu-novi-slova-v-ukrayinskij-movi-yaki-varto-znaty/
137.	<i>Птічки, очі й ночніки</i>	дрони і прилад нічного бачення	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cachе:calZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=11&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
138.	<i>Путінг (Путін + мітинг)</i>	назва масових заходів, організованих для підтримки президента росії путіна	https://www.pravda.com.ua/rus/news/2023/02/22/7390508/
139.	<i>Путіненд (Путін + президент)</i>	насмішка, що показує закріплення посади президента росії виключно за однією особою	https://www.pravda.com.ua/rus/news/2023/02/22/7390508/
140.	<i>Путінферитеєр</i>	той, хто розуміє Путіна і намагається пояснити або виправдати російського президента та його політику	https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cachе:calZSUrEgXQJ:https://philology-journal.com/index.php/journal/article/download/103/87&cd=11&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
141.	<i>Пушкінопад</i>	знесення пам'ятників російським культурним діячам та перейменування топонімів з їхніми іменами	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf
Р			
142.	<i>Рашисти</i>	росіяни, які вірять у те, що в Україні є нацисти, й виступають за війну Росії проти України	https://defence-ua.com/news/rashisti_majut_minimum_visim_sau_koalitsija_sv_jaki_dosi_ne_striljali_u_vijni_proti_ukrajini-12494.html
143.	<i>Рашка, Раша</i>	іронічна назва російської федерації	https://www.facebook.com/watch/?v=926985844426053
144.	<i>Реформодавач</i>	особа, яка подає реформу	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
145.	<i>Рускі, русня</i>	збірне слово для росіян	https://uk.telegram-store.com/catalog/channels/kyivoperativ/87686
146.	<i>Рускій мір, руський мір, рузький мір,</i>	іронічні назви частини бойового російського	https://suspilne.media/222989-russkij-mir-eres-ci-

	<i>рузкій мір</i>	нарративу, призначеного виправдати напад на Україну	neonacizm-rozбираetsa-kostantin-dorosenko/
С			
147.	<i>Свинособаки</i>	росіяни, моральні якості яких опустилися до такого рівня, що вони готові за покликом свого царя їхати в чужу державу, щоб грабувати, вбивати і гвалтувати.	https://www.facebook.com/watch/?v=1270726070178006
148.	<i>Селітра</i>	пропагандистська брехня. Споріднене з "бавовною". Коли на російському складі стався вибух, росіяни списали це на селітру	https://kp.ua/ua/life/a656072-filoloh-ihor-khvorostjanij-pro-slovnik-vijni-letit-bljedina-horit-bavovna-i-pro-ukrajinsku-lajku
149.	<i>Сепари, сепаратисти</i>	індивід, який підтримує утворення в Україні так званих народних республік та їх подальший вихід зі складу України	https://novynarnia.com/2019/02/02/dumayete-shho-tse-poloneni-separi-ni-tse-nashi-avatari/
150.	<i>Смс-ка</i>	влучання ворожої ракети чи снаряда	https://www.obozrevatel.com
151.	<i>Соняхи, соняшники</i>	мем, який означає побажання ворогові померти й удобрити українську землю, перетворитися на родючий ґрунт для проростання насіння з кишень соняшниками	https://www.obozrevatel.com
152.	<i>Спецоперація</i>	повномасштабне вторгнення російської федерації до України	https://texty.org.ua/fragment/s/106053/ne-vijna-specoperaciya-oleh-carov-ta-korysni-antyrozijski-sankciyi-pro-sho-musyat-pysaty-ta-rozpovidaty-rozsmi/
Т			
153.	<i>Теплик</i>	тепловізор	https://zaborona.com/zsu-z-2023-nosytymut-lyshe-ukrayinski-broniky-ta-sholomy-chy-cze-realno/
154.	<i>Термоточка</i>	пожежа в Росії	https://detector.media/infospace/article/201285/2022-07-25-ukrainyty-chornobaity-analogovniet-armiyainform-zibrala-slovnik-voiennykh-neologizmiv/
155.	<i>Тероборона</i>	спеціальні військові заходи, організовані у воєнний час для боротьби з ворогом, зокрема розвідувально-диверсійними групами	http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf
156.	<i>Терраша</i>	місце, звідки походили орки	https://webcache.googleuser

			content.com/search?q=cach e:calZSUrEgXQJ:https://phi lology- journal.com/index.php/journ al/article/download/103/87 &cd=26&hl=ru&ct=clnk&g l=ua
157.	<i>Тіток-війська</i>	війська кадиравців, які викладають у соцмережах чимало «переможних» відео та світлин, але в реальний бій їти бояться	http://zfs- journal.uzhnu.uz.ua/archive/ 23/part_1/9.pdf
158.	<i>Тілозаступник</i>	особа, яка заступає тіло (захищає когось)	Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія.- 2006. Т. 12. С. 245-266.
159.	<i>Тривога</i>	сигнал про необхідність прямувати до укриття	https://journal.ostapp.com.u a/uk/articles/post/zvucit- povitрана-trivoga-ci-mozna- prodovzuvati-robotu
160.	<i>Тривога</i>	сигнал про необхідність прямувати до укриття	http://www.mukachevo.net/ ua/news/view/3975717
У			
161.	<i>Убакс</i>	<i>бойова сорочка</i>	<a href="https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cach
e:calZSUrEgXQJ:https://phi
lology-
journal.com/index.php/journ
al/article/download/103/87
&cd=26&hl=ru&ct=clnk&g
l=ua">https://webcache.googleuser content.com/search?q=cach e:calZSUrEgXQJ:https://phi lology- journal.com/index.php/journ al/article/download/103/87 &cd=26&hl=ru&ct=clnk&g l=ua
162.	<i>Укроп</i>	російськомовний неологізм, яким зневажливо називають українців. У 2014—2015 роках неофіційно інколи використовувався окремими українськими військовими в зоні АТО як саркастичний та тотемний символ. В подальшому дизайн символу був перероблений на партійну символіку і втратив популярність у війську	https://vz.ru/society/2022/5/ 13/1158313.html
Х			
163.	<i>Хароші рускі</i>	мертві окупанти	https://texty.org.ua/fragment s/109025/horoshi-ruski- dosi-vprytul-ne-bachat- imperialistychnyh- zlochyniv-rosiyi/
164.	<i>Хітсивня</i> («хітс» + «гривня»)	для багатьох людей весною 2022 року саме ця валюта стала найважливішою для	http://baltijapublishing.lv/o mp/index.php/bp/catalog/do wnload/237/6318/13353-

		існування	1?inline=1
Ц			
165.	<i>Цифра</i>	українська військова форма	https://weekend.today/gorod/kursy-sprotyvu-dlya-cyvilnyh.htm
Ч			
166.	<i>Чисте небо</i>	означає кінець повітряної тривоги	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8e4d9674-3792-42a3-a716-766881366f21/content
167.	<i>Чмобіки</i>	мобілізовані російські цивільні	https://interfax.com.ua/news/blog/862661.html
168.	<i>Чмоні</i>	росіяни, які вірять у те, що в Україні є нацисти, й виступають за війну Росії проти України	https://www.unian.ua/russianworld/vidomiy-okupant-chmonya-povernuvsy-na-front-v-ukrajinu-za-yogo-golovu-priznachili-kush-foto-12239556.html
169.	<i>Чмоня</i>	середньостатистичний солдат російського війська у спорядженні часів Другої світової та з ознаками дитячого алкоголізму на обличчі.	https://varianty.lviv.ua/89865-neolohizmy-viiny-slova-shcho-ziavylisia-za-ostanni-piv-roku
170.	<i>Чорнобайти</i>	наступати на одні й ті ж самі граблі	https://radiotrek.rv.ua/news/arestovlennya-zaspokoyuie-nervi-ale-inkoli-vihodit-lishe-chornobayiti.-slovník-suchasnoyi-ukrayinskoyi-movi_285999.html
Ш			
171.	<i>Шойгунити</i>	заявляти, що все йде за планом, хоча це сумнівно	https://parlament.ua/ru/news/moped-prilet-i-peredok-vojna-v-ukraine-populyarizirovala-voennyj-zhargon-i-prinesla-ryad-neologizmov/
172.	<i>Шольцити</i>	не виконувати своїх обіцянок	https://parlament.ua/ru/news/moped-prilet-i-peredok-vojna-v-ukraine-populyarizirovala-voennyj-zhargon-i-prinesla-ryad-neologizmov/

Сертифікати учасника конференцій

Пленарне засідання

II Усеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та аспірантів

«Лінгвістичні обрії XXI сторіччя»

1 червня 2023 р. 14.00

Join Zoom Meeting

[https://ksu-ks-](https://ksu-ks-ua.zoom.us/j/2513312852?pwd=NHJwYjQzeWhiNUVvamI3QWd6UVA4OT09)

[ua.zoom.us/j/2513312852?pwd=NHJwYjQzeWhiNUVvamI3QWd6UVA4OT09](https://ksu-ks-ua.zoom.us/j/2513312852?pwd=NHJwYjQzeWhiNUVvamI3QWd6UVA4OT09)

Meeting ID: 251 331 2852

Passcode: 696531

Вітальне слово

Олександр Співаковський, ректор Херсонського державного університету, доктор педагогічних наук, професор;

Алла Цапів, проректорка з міжнародної, соціально-гуманітарної й науково-педагогічної роботи Херсонського державного університету, докторка філологічних наук, професорка;

Володимир Олексенко, голова вченої ради Херсонського державного університету, доктор філологічних наук, професор;

Ірина Гоштанар, деканеса факультету української й іноземної філології та журналістики Херсонського державного університету, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Лариса Белшова, професорка кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова, докторка філологічних наук, професорка;

Світлана Климович, завідувачка кафедри української і слов'янської філології та журналістики Херсонського державного університету, кандидатка філологічних наук, доцентка;

Юлія Кіщенко, завідувачка кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова Херсонського державного університету, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Світлана Солдатова, завідувачка кафедри німецької та романської філології Херсонського державного університету, кандидатка філологічних наук, доцентка.

Запрошуємо науковців, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів та спеціалістів у відповідній галузі надіслати тези доповіді:

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«Global Society in Formation of New Security System and World Order»
27-28 липня 2023 року
<http://www.wayscience.com/konferentsiya-2-27-28-lipnya-2023/>

V Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Summer Debates»
3-4 серпня 2023 року
<http://www.wayscience.com/konferentsiya-5-3-4-serpnya-2023/>

Надсилайте тези доповіді та відомості про автора до редакції журналу за адресою wayscience@ukr.net

Завданні вимоги до оформлення:

1. Тези оформлюються на листі формату А4 (210x297 мм) (збереження файлу у форматі *.doc або *.docx).
2. Орієнтація: книжкова.
3. Поля: всі сторони 2 см.
4. Абзац: 1,25 см.
5. Міжрядковий інтервал: одинарний.
6. Розмір шрифту: кегль: 12 «Times New Roman».
7. Розставка переносу: не використовується.
8. Нумерація сторінок: не використовується.
9. Рисунок та таблиці: слід подавати одразу після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Усі рисунки мають супроводжуватися підписаними підписами, а таблиці повинні мати заголовки (орієнтація заголовків таблиці – справа). Розмір шрифту табличного тексту: кегль: 10-12 «Times New Roman». Альбомний варіант рисунків і таблиць не використовується.
10. Формули: внутрішній редактор формул в Microsoft Word.
11. Література: у квадратних дужках по тексту [1, с. 2], список літератури подається в кінці тексту в алфавітному порядку або в порядку посилання.
12. Обсяг тез доповіді: від 1 до 3 сторінок.

Структура тез:

1. Назва тез великими літерами (шрифт жирний).
2. Прізвище та ініціали автора (або авторів) (шрифт жирний), вчений ступінь, вчене звання, посада (за бажанням, можна вказати (ID ORCID, номер телефону та електронну адресу для листування), назва установи (місце роботи), (шрифт нормальний).
3. Основний текст.
4. Список літератури (за необхідності).

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Запрошуємо прийняти участь у **I Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Achievements of 21st Century Scientific Community»**, що присвячена обговоренню важливих здобутків і відкриттів, зроблених в різних галузях науки.

Тематика конференції охоплює всі розділи Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience», а саме:

- науки державного управління;
- філософські науки;
- економічні науки;
- історичні науки;
- юридичні науки;
- сім'яносподарські науки;
- географічні науки;
- педагогічні науки;
- психологічні науки;
- соціологічні науки;
- політичні науки;
- філологічні науки;
- технічні науки;
- медичні науки;
- хімічні науки;
- біологічні науки;
- фізико-математичні науки;
- інші професійні науки.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Координатор заходу: PhD, к.н.д.ерж.упр.,
Мареніченко Валерій Валентинович
E-mail: wayscience@ukr.net
Веб-сайт журналу: <http://www.wayscience.com/>

Пропонуємо всім вченим, науково-педагогічним працівникам, докторантам, аспірантам, студентам та іншим особам, які зацікавлені у розвитку сучасної науки, прийняти участь у конференції.

Для публікації тез доповіді необхідно надіслати електронною поштою до редакції журналу необхідні матеріали (до 15.09.2023 р.):

1. Потрібно направити тези доповіді та авторську довідку до редакції журналу на електронну адресу wayscience@ukr.net. Назви файлів повинні відповідати прізвищу автора. Наприклад: Шевченко_тези доповіді, Шевченко_авторська довідка.
2. За успішного рецензування редакцією журналу направляється відповідь з наступною інформацією «Тези доповіді прийняті (разом з реквізитами для оплати)».
3. Наступним кроком є оплата організаційного внеску та відправка квитанції про оплату. Наприклад: Шевченко_квитанція.
4. Після проведення конференції відбувається оприлюднення збірника тез доповідей на сайті <http://www.wayscience.com> та відправка електронною поштою авторам. Додатково, кожному автору буде надіслано електронний сертифікат учасника конференції.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Вимогадальність за якість та зміст тез несе автор. До друку подаються матеріали у форматі MS Word.

Тези мають бути підготовлені обсягом від 1 до 3 сторінок тексту, формату А4 через 1 інтервал, зеглем 12, шрифтом Times New Roman; поля з усіх сторін – 20 мм). Детальна інформація щодо оформлення на сайті <http://www.wayscience.com/umovi-publikatsiyi-tez-dopovidy/>.

Telegram: <https://t.me/wayscience>
Facebook: <https://www.facebook.com/WayScience>
Whatsapp: <https://chat.whatsapp.com/D25shz9GTrv3kFWUjCaxd4>
Вартість організаційного внеску для участі у конференції складає 150 грн (учасники з України).
Форма участі – дистанційна.

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Дніпрова академія освіти» (Дніпро, Україна)
Балтійська Міжнародна Академія (Рига, Латвія)
Університет Матея Бела (Бенська Бистриця, Словаччина)
Вроцлавський політехнічний університет (Вроцлав, Польща)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

I Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих учених «НАУКА В ЕПОХУ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗМІН: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

27 жовтня 2023 р.

Запрошуємо до співпраці та пропонуємо долучитися до обговорення актуальних проблем і досягнень філологічної науки студентів та молодих учених віком до 35 років включно.

Конференція є платформною: для представлення своїх досліджень та обговорення поточних наукових результатів; для обміну досвідом, знаннями та ідеями; для співпраці та налагодження зв'язків між молодими вченими.

До друку приймаються тези доповіді та статті проблемного, узагальнювального, оглядового характеру, які раніше не були опубліковані, що відповідають профілю видання.

Мова викладу – українська, англійська, німецька, французька, іспанська, польська, чеська, латиська.

Тези доповіді та статті в журналі публікуються за такими напрямками досліджень:

1. Германські мови.
2. Романські мови.
3. Слов'янські мови.
4. Перекладознавство.
5. Літературознавство.
6. Лінгвокультурологія.
7. Соціально-педагогічні науки (соціологія, право, психологія, філософія, методика, педагогіка).
8. Питання майбутнього – виклики людства в галузі науки і техніки.

Конференція відбуватиметься 27 жовтня 2023 року в дистанційному форматі. Електронна версія збірника буде розміщена за посиланням <https://pereklad.nmu.org.ua/en/enrolanguages.php> після 27 жовтня 2023 р. протягом 2 тижнів для подальшого вільного доступу. Передбачено виступи учасників із доповідями на платформах TEAMS та/або ZOOM.

